

Babak Afarin

Yhteistyövanhemmuuden merkitys alle kouluikäisten lasten vanhem- muudessa eron jälkeen

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja YAMK

Kliininen asiantuntijuus sosiaali- ja terveysalalla: mielenterveystyön asiantuntija

Opinnäytetyö

24.4.2025

Tekijä	Babak Afarin
Otsikko	Yhteistyövanhemmuuden merkitys alle kouluikäisten lasten vanhemmuudessa eron jälkeen
Sivumäärä	43 sivua + 3 liitettä
Aika	24.04.2025
Tutkinto	Sairaanhoitaja (ylempi AMK)
Tutkinto-ohjelma	Kliininen asiantuntijuus sosiaali- ja terveysalalla: mielenterveystyön asiantuntija
Ohjaajat	Yliopettaja Pirjo Vesa
<p>Yhteistyövanhemmuus tarkoittaa vanhempien välistä yhteistyötä ja yhteisymmärrystä lasten kasvatuksessa, erityisesti eron jälkeen. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on tarkastella yhteistyövanhemmuuden vaikutusta alle kouluikäisten lasten hyvinvointiin, kun vanhemmat ovat eronneet yhdessä. Tavoitteena on tuottaa tietoa yhteistyövanhemmuudesta. Aiheen tutkiminen on tärkeää, koska vanhempien ero koskettaa yhä useampia perheitä, ja sillä voi olla merkittäviä vaikutuksia lapsen hyvinvointiin. Yhteistyövanhemmuuden on todettu tukevan lapsen sopeutumista ja vähentävän eroon liittyviä haitallisia vaikutuksia, mutta sen toteutuminen voi kohdata monia haasteita. Tässä tutkimuksessa pyrittiin syventämään ymmärrystä siitä, mitkä tekijät edistävät tai vaikeuttavat yhteistyövanhemmuutta ja miten se heijastuu lapsen hyvinvointiin.</p> <p>Tutkimus toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, jossa analysoitiin kymmenen tieteellistä artikkelia. Artikkelit edustivat erilaisia tutkimusmenetelmiä ja maantieteellisiä konteksteja vuosilta 2014–2024. Aineiston analyysi tehtiin induktiivisella sisällönanalyysillä, mikä mahdollisti tulosten ja niiden merkityksen syvällisen tarkastelun.</p> <p>Tulokset osoittivat, että yhteistyövanhemmuus on keskeinen tekijä lasten hyvinvoinnissa eron jälkeen. Vanhempien kyky työskennellä yhdessä ja hallita konflikteja vaikutti suoraan lasten hyvinvointiin. Myös vanhempien osallistuminen kasvatukseen ja sitoutuminen yhteisvanhemmuuteen olivat tärkeitä tekijöitä, jotka tukivat lasten kehitystä ja turvallisuuden tunnetta. Tutkimus korosti myös vanhemmuustaitojen, viestinnän ja konfliktinhallinnan koulutuksen merkitystä. Interaktiiviset työpajat ja avoin keskustelu auttoivat vähentämään väärinkäsityksiä ja lisäämään luottamusta perheiden välillä. Resilienssin tukeminen, selkeät käytännöt ja vertaistuki olivat myös tärkeitä perheiden hyvinvoinnin kannalta.</p> <p>Yhteenvetona voidaan todeta, että yhteistyövanhemmuus edistää lasten hyvinvointia ja auttaa vanhempia luomaan kestäviä suhteita. Turvallinen ympäristö on keskeinen tekijä koko perheen hyvinvoinnissa, ja panostus yhteistyövanhemmuuteen tuo hyötyjä sekä lapsille että perheelle kokonaisuudessaan. Tämä tutkimus tuo esiin merkityksellisiä näkemyksiä siitä, kuinka vanhemmat voivat tukea lasten hyvinvointia eron jälkeisessä vaiheessa.</p>	
Avainsanat	Yhteistyövanhemmuus, lasten hyvinvointi, vanhempien ero, konfliktinhallinta

Author	Babak Afarin
Title	The Importance of co-Parenting in the parenting of preschool-aged children after separation
Number of Pages	43 pages + 3 appendices
Date	24.04.2025
Degree	Master of Health Care (Nursing)
Degree Programme	Master's Degree Programme in Clinical Expertise in Social and Health Care: Expertise in Mental Health
Instructors	Pirjo Vesa, Principal Lecturer
<p>Co-parenting refers to the collaboration and mutual understanding between parents in raising their children, especially after a separation. This study aims to explore the impact of collaborative parenting on the emotional and developmental well-being of young children during and after their parents' separation. The goal is to generate information about co-parenting. Studying this topic is important because parental separation increasingly affects more families and can have important Repercussions for children's emotional and developmental state. Co-parenting has been demonstrated to support children's adaptation and reduce the negative effects associated with divorce, but its implementation can face many challenges. This study seeks to enhance the comprehension of the elements that promote or hinder co-parenting and how it reflects on children's well-being.</p> <p>The study employed a descriptive approach to reviewing the literature, focusing on ten peer-reviewed articles. The selected publications spanned different methodological approaches and originated from diverse geographical regions, covering research published between 2014 and 2024. The analysis of the material was guided by inductive content analysis techniques, enabling a detailed exploration of the findings and their broader significance.</p> <p>The results indicated that co-parenting is a key factor in children's welfare following a divorce. Parents' ability to work together and manage conflicts directly affected children's well-being. Additionally, parental involvement in upbringing and commitment to co-parenting were important factors that supported children's development and sense of security. The research also emphasized the significance of training in parenting skills, communication, and conflict management. Interactive workshops and open discussions helped reduce misunderstandings and increase trust between families. Supporting resilience, clear practices, and peer support were also important for the well-being of families.</p> <p>In summary, it can be concluded that co-parenting enhances children's well-being and helps parents establish lasting relationships. A safe and nurturing atmosphere is crucial for enhancing the health and happiness of the whole family. Prioritizing effective co-parenting practices can yield significant benefits for both children and the family unit. This study delivers significant insights on ways parents can foster their children's well-being after a divorce.</p>	
Keywords	co-parenting, child well-being, parental separation, conflict resolution

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Opinnäytetyön teoreettinen tausta	2
2.1	Yhteistyövanhemmuus	2
2.2	Kiintymyssuhde	7
2.3	Varhainen vuorovaikutus ja lapsen kehitys	11
3	Opinnäytetyön tavoite, tarkoitus ja tutkimuskysymykset	16
4	Opinnäytetyön toteutus	16
4.1	Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä	16
4.2	Tiedonhaku	17
4.3	Aineiston laadunarviointi	21
4.4	Aineiston analysointi	21
5	Tulokset	25
5.1	Yhteisvanhemmuus ja lasten hyvinvointi	26
5.1.1	Yhteisvanhemmuuden vaikutus	27
5.1.2	Konfliktit ja käyttäytyminen	28
5.1.3	Huoltajuusjärjestelyt	29
5.1.4	Kommunikaation merkitys	30
5.2	Vanhempien vanhemmuustaidot ja perheen resilienssi	31
5.2.1	Äidin vanhemmuustaidot	31
5.2.2	Perheen resilienssi	33
5.2.3	Isän osallistuminen	34
5.3	Yhteenveto tuloksista	35
6	Pohdinta	36
6.1	Tulosten tarkastelu	36
6.2	Luotettavuus	38
6.3	Eettisyys	39
6.4	Johtopäätökset ja jatkotutkimusaiheet	40
	Lähteet	43
	Liitteet	
	Liite 1. Tutkimusaineiston Haku Flow-Kaaviota mukailleen	
	Liite 2. Tutkimusartikkelin laadunarviointi JBI kriteeristöä käyttäen	

Liite 3. Kirjallisuuskatsaukseen valitut tutkimusartikkelit (n=10)

1 Johdanto

Yksi lapsen elämän suurimmista haasteista on vanhempien suhteen päättyminen, monessa tapauksessa se on paras vaihtoehto koko perheen hyvinvoinnille. Se on kuitenkin suuri elämänmuutos ja vaikuttaa kaikkien perheenjäsenten elämään. Vanhempien erotilanne on vaikeaa aikaa perheelle, ja se on vielä vaikeampaa, kun mukana on lapsia. Vanhempien eron vaikutuksia lapsiin ei voi helposti ohittaa tietämättään. Vanhempien eron yhteydessä lapselle itsessään ei yleensä aiheudu haittaa, mutta vanhempien välinen keskustelu ja vuorovaikutus voi olla lapselle haitallista. Yleisesti ottaen lapset selviävät vanhempiensa erosta ilman merkittäviä ongelmia. (Airio 2016: 262.)

Noin 70 % eroperheen lapsista selviää vanhempiensa erosta ilman havaittavia oireita vuoden tai kahden sisällä. Noin 30 % heistä oireilee, mutta ei vanhempien eron vuoksi, vaan vanhempien välisen riitelyn vuoksi. Oireet ja reaktiot vaihtelevat lapsen sukupuolen, iän ja luonteen mukaan. Siitä huolimatta ero on aina iso asia lapselle. Lapsen näkökulmasta yksi tärkeimmistä vanhempien eroon liittyvistä stressaavista tekijöistä on arkirutiinien muuttuminen. Lisäksi vanhempien keskinäinen riitely ja toisen vanhemman haukkuminen on lasta vahingoittavaa. Toinen tärkeä stressitekijä on se, että vanhemmat eivät näe lapsen tarpeita kriisinsä keskellä. Eroon liittyy luonnollisesti monia stressaavia tekijöitä, mutta vanhempien olisi tärkeää miettiä lasta suojaavia tekijöitä eron keskellä. Esimerkiksi yhteistyövanhemmuus ja päivärytmi ovat lasten kannalta erittäin tärkeitä ja heitä suojaavia tekijöitä. Tällöin myös vastuu on vanhemmilla ja lapset voivat olla lapsia. (Heikinheimo 2017, Parkkari 2015:143-146.)

Toinen tärkeä suojatekijä on myös ikätason huomioiva ja salliva keskustelu lapsen kanssa. Lisäksi on tärkeää huomioida tunteiden ääneen sanoittaminen lapselle. Vanhemman vastuulla on saada lapsi tuntemaan itsensä kuulluksi, nähdyksi, ymmärretyksi ja rakastetuksi. Vanhempien eron varjossa lapset menettävät pääsuojansa ja kärsivät tahattomasti vammoja, jotka johtavat joskus epämiellyttäviin muutoksiin koko heidän loppuelämänsä ajan. Toinen tärkeä suojatekijä on myös ikätason huomioiva ja salliva keskustelu lapsen kanssa. Lisäksi on tärkeää huomioida tunteiden ääneen sanoittaminen lapselle. Vanhemman vastuulla on saada lapsi tuntemaan itsensä kuulluksi, nähdyksi, ymmärretyksi ja rakastetuksi. Vanhempien eron varjossa lapset menettävät pääsuojansa ja kärsivät tahattomasti vammoja, jotka johtavat joskus epämiellyttäviin muutoksiin koko heidän loppuelämänsä ajan. Lapsi ei koskaan unohda vanhempiensa eroa. Se tulee lapsen mieleen monta kertaa eri elämänvaiheissa ja elämän eri käännekohtissa. Lapsi haluaa aina saada vastauksen vanhempiensa eroon. Ero voi tarjota

parhaat mahdolliset ratkaisut kaikille osapuolille, ja se voi tapahtua ilman suuria ongelmia tai voimakkaita konflikteja. Vanhempien välinen suhde on lapsen henkinen kotieron jälkeenkin. Se voi olla turvasatama lapselle tai hukkuva suo, joka lapsen tulee käydä läpi yksin. (Heikinheimo 2017, Parkkari 2015:143-146.)

Suomessa erotilanne voi olla yllättävä ja arvaamaton, mutta apua on saatavilla vaikeaan tilanteeseen. Eron aikana ja sen jälkeen yksi vanhempien haastavimmista tehtävistä on vastata lapsen hoito- ja huomiotarpeisiin omien voimavarojen ollessa vähissä. Huolimatta vanhempien eron aiheuttamasta painolastista lapselle, se ei välttämättä ole ratkaiseva tekijä lapsen hyvinvoinnille. Lapsen hyvinvoinnin kannalta on erityisen tärkeää, millainen suhde vanhemmilla on lapseen ennen eroa, eron aikana ja sen jälkeen. Kun vanhemmat kykenevät siirtämään omat ristiriitansa syrjään ja keskittyvät yhdessä lapsen parhaaseen, se tukee lapsen sopeutumista elämäntilanteen muutokseen. Usein lapsi toipuu erosta ajan myötä, jos hän saa molemmilta vanhemmilta turvaa, tukea ja ymmärrystä. (Poijula, 2016:178.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on tarkastella yhteistyövanhemmuuden vaikutusta alle kouluikäisten lasten hyvinvointiin, kun vanhemmat ovat eronneet yhdessä. Tavoitteena on tuottaa tietoa yhteistyövanhemmuudesta.

2 Opinnäytetyön teoreettinen tausta

Tässä opinnäytetyössä käsitellään neljää keskeistä käsitettä: yhteistyövanhemmuus, kiintymyssuhde, varhainen vuorovaikutus ja lapsen kehitys. Yhteistyövanhemmuus korostaa vanhempien yhteistyötä lapsen hyväksi, luoden turvallisen ympäristön kasvuun. Kiintymyssuhde vaikuttaa lapsen turvallisuudentunteeseen ja kykyyn luoda suhteita. Varhainen vuorovaikutus opettaa lapselle sosiaalisia taitoja ja oppimista, kun taas lapsen kehitys kattaa fyysisen, emotionaalisen, sosiaalisen ja kognitiivisen kasvun. Nämä käsitteet ovat keskeisiä lapsen tukemisessa ja kasvatuksessa (Böök & Terävä 2022)

2.1 Yhteistyövanhemmuus

Kun kohtaa elämässä suuren haasteen, kuten eron, yhteistyön ylläpitäminen eron jälkeen ei aina ole vaivatonta. Yksi merkittävimmistä vaikeuksista liittyy vanhempien roolin muutokseen ja heidän keskinäisen suhteensa muuttumiseen. Eroprosessin ja sen jälkeisen ajan keskellä vanhempien on jatkettava vanhemmuuttaan, vaikka he eivät enää muodosta yhtenäistä perhettä kumppaneina. (Linnavuori 2007: 16–17.)

Yhteistyövanhemmuus tarkoittaa tilannetta, jossa vanhemmat yhdessä ottavat vastuun lapsen hoitamisesta ja tukemisesta kasvatukseen liittyvissä kysymyksissä. Tätä yhteistyötä voidaan verrata liiketoimintaan, jossa vanhemmat tekevät yhteistyötä jakamalla vastuuta lapsen kasvatuksessa. Toimiva yhteistyövanhemmuus on avain sekä lasten että vanhempien hyvinvointiin, varmistaen vakaan suhteen jokaiseen vanhempaan. Eron aiheuttama tilanne luo kuitenkin haastavan ympäristön yhteistyölle, joka on läheisessä yhteydessä vanhempien välisiin suhteisiin. Tästä syystä vanhempien voimakkaat tunnekokemukset voivat vaikeuttaa yhteistyön ylläpitämistä eron jälkeen. (Feinberg 2003: 2-5; Hock & Moraadian, 2013.)

Yhteistyövanhemmuuden periaatteet ovat moninaiset. Ensimmäisenä on lapsen etu, joka on aina keskiössä. Vanhempien on tehtävä päätöksiä, jotka tukevat lapsen fyysistä, emotionaalista ja sosiaalista kehitystä. Tämä tarkoittaa usein sitä, että vanhemmat sopivat yhdessä asioista, kuten lapsen koulunkäynnistä, ystävyyssuhteista ja vapaa-ajan aktiviteeteista. Hyvä viestintä on myös keskeinen osa yhteistyövanhemmuutta. Vanhempien on tärkeää keskustella toisilleen avoimesti ja rehellisesti. Tämä vaatii kykyä kuunnella toista ja ymmärtää hänen näkemyksiään ja tunteitaan. Kun vanhemmat onnistuvat tässä, se luo perustan toimivalle yhteistyölle. Tärkeät asiat, kuten terveys ja koulutus, tulisi käsitellä yhdessä. Vanhempien on hyvä luoda käytäntö, jossa he tapaavat säännöllisesti keskustellakseen lapsen asioista. Joustavuus on myös tärkeää, sillä elämäntilanteet voivat muuttua, ja vanhempien on oltava valmiita mukauttamaan suunnitelmiaan lapsen tarpeiden mukaan. Tämä joustavuus voi auttaa ehkäisemään konflikteja ja parantamaan yhteistyötä. Lopuksi vanhempien on kunnioitettava toistensa rooleja ja päätöksiä. Vaikka näkemykset ja kasvatustavat voivat erota, on tärkeää, että vanhemmat arvostavat toistensa panosta lapsen elämässä. Yhteistyövanhemmuus ei ole pelkästään käytännön asioiden hoitamista, vaan se on myös tunne- ja ihmissuhteiden hallintaa, joka vaikuttaa suoraan lapsen hyvinvointiin ja kehitykseen. Tällaisen lähestymistavan avulla lapsi voi kokea turvallisuutta ja tukea, mikä on elintärkeää hänen kasvunsa kannalta. (Terävä & Böök 2019: 12–17; Linnavuori 2007, 18–22.)

Parhaimmillaan vanhemmat pystyvät yhteistyövanhemmuuteen vain, jos he tunnistavat toistensa merkityksen lapsen elämässä ja haluavat yhteistyötä lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi. Yhteistyövanhemmuuteen kuuluu tehokas keskinäinen suhde lapsiin liittyvissä asioissa, toisen vanhemman myönteisen kuvan vaaliminen, lapsen näkökulman huomioon ottaminen, mahdollisuus suojata lasta vanhempien välisiltä ristiriidoilta sekä kyky joustaa konfliktitilanteissa. Kaikki nämä vahvistavat lapsen turvallisuuden tunnetta ja ehkäisevät konflikteja (Kauppinen 2013:11). Kuvio 1 esittää toimivan

yhteistyövanhemmuuden keskeiset elementit, jotka tukevat tätä prosessia ja vahvistavat lapsen hyvinvointia (Hietanen ym. 2019: 15).

Kuvio 1. Toimiva yhteistyövanhemmuus (Hietanen ym. 2019: 15)

Bavagnolin (2023) systemaattisessa katsauksessa, yhteishuoltajuus ja toimimaton vanhemmuus: tutkitaan yhteisvanhemmuuden ja toimintahäiriöisen vanhemmuuden välistä suhdetta sekä niiden vaikutuksia lasten kehitykseen. Katsaus korostaa, että vanhemmuuden laatu on keskeinen tekijä lasten psykologisessa ja sosiaalisessa hyvinvoinnissa. Tulokset osoittavat, että yhteisvanhemmuus on yhteydessä useisiin huonon vanhemmuuden muotoihin, kuten autoritääriseen vanhemmuuteen, psykologiseen kontrolliin ja lasten hyväksikäytön riskiin. Ristiriitaiset suhteet vanhempien välillä voivat heikentää vanhempien ja lasten välisiä suhteita, mikä puolestaan voi johtaa huonosti toimivaan vanhemmuuteen ja vaikuttaa negatiivisesti lasten kehitykseen. (Bavagnoli 2023.)

Bavagnolin tutkimus (2023) korostaa, että yhteisvanhemmuuden ja toimintahäiriöisen vanhemmuuden välinen suhde on tärkeä ja monimutkainen tutkimuskohde. Ristiriitaiset vanhemmuussuhteet voivat aiheuttaa pitkäaikaisia vaikutuksia lasten hyvinvointiin, ja siksi on tärkeää kehittää lisää empiirisiä tutkimuksia, jotka selvittävät näiden suhteiden dynamiikkaa. Tutkimuksen tulokset tarjoavat arvokasta tietoa vanhemmuuden kentästä ja voivat toimia pohjana tuleville tutkimuksille. Yhteisvanhemmuuden tukeminen, vanhempien yhteistyön parantaminen ja toimintahäiriöisen vanhemmuuden tunnistaminen

ovat keskeisiä askelia lasten hyvinvoinnin edistämisessä. Tämän katsauksen pohjalta voidaan päätellä, että parantamalla yhteisvanhemmuutta voidaan merkittävästi vaikuttaa perhesuhteiden laatuun ja lasten kehitykseen. (Bavagnoli 2023.)

Dicu (2023) käsittelee artikkelissaan yhteishuoltokokemus eristyneessä tilassa eronneiden vanhempien lapsilla eronneiden vanhempien lasten yhteisvanhemmuutta. Artikkelit tuo esiin tärkeitä faktoja, jotka osoittavat, että vanhempien ero voi aiheuttaa merkittäviä mielenterveysongelmia lapsille, mikä johtuu lapsen henkisten koordinaattien häiriintymisestä ja turvallisuuden tunteen heikentymisestä. Tämä tieto on olennaista, kun tarkastellaan eronneiden vanhempien perhesuhteita ja niiden vaikutuksia lasten hyvinvointiin. (Dicu 2023.)

Dicu (2023) esittelee kolme keskeistä yhteisvanhemmuuden tyyppiä, jotka vaikuttavat lapsen kehitykseen. Ensimmäinen on konfliktinen yhteisvanhemmuus, jossa vanhempien vihamieliset käytökset ja jatkuva riitely voivat aiheuttaa lapsessa stressiä ja ahdistusta. Tämä tyyppi on erityisen haitallinen, koska se heikentää lapsen kykyä muodostaa terveitä suhteita ja voi johtaa pitkäaikaisiin emotionaalisiin häiriöihin. Toinen tyyppi on yhteistyövanhemmuus, jossa vanhemmat priorisoivat lapsen tarpeet ja tekevät yhteistyötä kasvatuksessa ja kurinpidossa. Tällöin he kommunikoivat keskenään ja sovitavat kasvatustyylinsä yhteen, mikä luo lapselle turvallisen ja ennustettavan ympäristön. Kolmas tyyppi on sivustakatsojavanhus, mikä on yleisin ja helpoin omaksua. Tässä mallissa vanhemmat toimivat eristyksissä toisistaan eivätkä koordinoi toimintaansa lapsen kanssa, mikä voi johtaa epäselvyyksiin rooleissa ja vastuissa. (Dicu 2023.)

Dicu korostaa vanhempien kykyjen kehittämisen merkitystä lapsen kehityksen tukemiseksi. Tärkeitä osa-alueita ovat kasvatustaidot sekä koulutustaidot. Vanhempien on tärkeää osata ilmaista rakkautta ja ymmärtää lapsen tunneälyä, sekä kommunikoida tehokkaasti ja organisoida perhesuhteet niin, että lapsi kokee olonsa turvalliseksi ja tuetuksi. Tämän lisäksi yhteisvanhemmuus on elintärkeää, sillä vanhempien kyky kommunikoida keskenään ja tehdä yhteistyötä lapsen parhaaksi on ratkaisevaa. (Dicu 2023.)

Dicu (2023) tutkimus tuo esiin, että huonosti hoidettu avioero voi johtaa lapsen emotionaalisiin ja käyttäytymiseen liittyviin häiriöihin, kuten ahdistukseen, masennukseen ja käyttöhäiriöihin. Dicu (2023) myös huomauttaa, että eri yhteisvanhemmuuden tyyppien vaikutukset voivat vaihdella lapsen iän, temperamentin ja yksilöllisten ominaisuuksien mukaan. On tärkeää tunnistaa, että vaikka kaikki lapset eivät kehitä diagnosoitavia mielenterveysongelmia avioeron seurauksena, monet voivat silti kokea ahdistusta, surua tai hylkäämisen tunnetta. (Dicu 2023.)

Lopuksi Dicu (2023) toteaa, että yhteisvanhemmuuden tukeminen voi johtaa lapsen tasapainoisempaan kehitykseen ja vähentää avioeron aiheuttamia negatiivisia vaikutuksia. Tämä korostaa tarvetta koulutukselle ja tuelle vanhemmille, jotta he voivat kehittää tarvittavia taitoja ja luoda ympäristön, jossa lapsi voi kukoistaa. Yhteisvanhemmuuden kehittämiseen tähtäävien ohjelmien ja interventioiden tulisi keskittyä parantamaan vanhempien välisiä suhteita sekä tarjoamaan käytännön työkaluja, jotka auttavat heitä tukemaan lapsiaan tehokkaasti. (Dicu 2023.)

Xiao ja Loke (2021) ovat toteuttaneet systemaattisen katsauksen, joka keskittyy yhteisvanhemmuuden interventioiden vaikutuksiin synnytyksen jälkeisessä vaiheessa. Tämä tutkimus tuo esiin keskeisiä tosiseikkoja perheen dynamiikasta ja vanhempien psyykkisestä hyvinvoinnista, jotka ovat olennaisia lasten kehityksen ja perheen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta. (Xiao & Loke 2021.)

Yhteisvanhemmuus, joka viittaa vanhempien väliseen yhteistyöhön lasten kasvatuksessa, on saanut yhä enemmän huomiota erityisesti isien aktiivisen osallistumisen näkökulmasta. Synnytyksen jälkeinen aika on herkkä vaihe, jolloin vanhemmat voivat kohdata haasteita, kuten masennusta, stressiä ja vuorovaikutusongelmia. Tämän vuoksi on tärkeää ymmärtää, miten interventiot voivat parantaa perheiden psyykkistä terveyttä ja yhteisvanhemmuuden tuloksia. (Xiao & Loke 2021.)

Xiao ja Loke (2021) toteavat, että useimmat interventiot ovat johtaneet myönteisiin vaikutuksiin yhteisvanhemmuudessa. Erityisesti äitien ja isien välillä on havaittu parannuksia yhteisvanhemmuuden tuessa, vanhempien välisessä viestinnässä ja äitien masennusoireiden vähenemisessä. Meta-analyysi paljasti, että interventioryhmässä äideillä oli merkittävästi vähemmän masennusoireita verrattuna kontrolliryhmään. Verkko-interventiot tuottivat samankaltaisia tuloksia kuin kasvokkain tapahtuvat interventiot. Yhdessä tutkimuksessa havaittiin, että useampi äiti jatkoi imettämistä 12 viikkoa synnytyksen jälkeen interventioryhmässä verrattuna kontrolliryhmään, mikä viittaa yhteisvanhemmuuden onnistumiseen. Vaikka Xiao ja Loke (2021) tutkimus osoitti myönteisiä vaikutuksia, näyttö yhteisvanhemmuuden, työnjaon ja isien psyykkisen terveyden osalta on rajoitettua. Erityisesti sukupolvien välinen (vanhempi-isovanhempi) yhteisvanhemmuus kaipaa lisää tutkimusta, jotta voitaisiin arvioida sen vaikutuksia perhesuhteisiin ja lasten kehitykseen. (Xiao & Loke 2021.)

Yhteisvanhemmuuden interventiot tarjoavat lupaavia tuloksia, mutta niiden laajuuden ymmärtämiseksi tarvitaan lisää tutkimusta. Tulevaisuudessa on tärkeää kehittää interventioita, jotka ottavat huomioon perheiden monimuotoisuuden ja erilaiset tarpeet, sekä

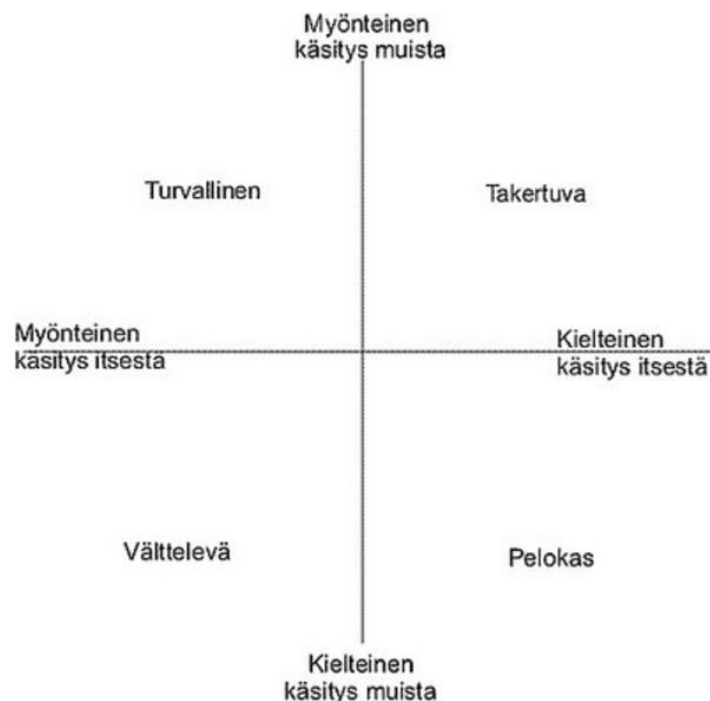
sisältävät pitkäaikaista seuranta vanhempien psyykkisen terveyden, vanhemmuuden itsetehokkuuden ja vauvan ruokintakäytäntöjen arvioimiseksi. Yhteenvetona voidaan todeta, että yhteisvanhemmuuden interventiot ovat keskeisiä perheiden hyvinvoinnin tukemisessa, ja niiden tehokkuuden arvioiminen on olennaista perheiden ja lasten tulevaisuuden kannalta. (Xiao & Loke 2021.)

2.2 Kiintymyssuhde

Brittipsykiatri John Bowlbyn kiintymysteorian mukaan läheinen ja vastavuoroinen suhde lapsen ja vanhemman välille syntyy vanhempien kiintymyksestä lapseen ja lapsen kiintymyksestä vanhempiin. Vanhempien kiintymys sisältää halun huolehtia lapsesta sekä myös vahvan emotionaalisen siteen lapseen. Vanhemman ja lapsen välisen kiintymyssuhteen myötä, mutta myös saadessaan ravintoa sekä turvaa, lapsi tulee vähitellen kiintymään vanhempiinsa myös tunnetasolla, mikäli vanhempien ja lapsen välinen vuorovaikutus vastaa lapsen tarpeita. Kun lapsi tuntee olonsa turvalliseksi, hänelle jää resursseja harjoitella uusia taitoja, tutkia ympäristöä ja oppia hakemaan tukea ja hoitoa tarvittaessa. Bowlbyn kiintymysteorian perusteella on olemassa neljä erilaista kiintymyssuhdemallia; luotettava, epävarma, välttelevä ja häilyvä kiintymyssuhdemalli. (Nurmi ym. 2014: 35; Terveyskirjasto 2023.)

Vanhempien eron myötä on mahdollista, että kiintymyssuhteet vaurioituvat jollain tavalla. Toisaalta voidaan päätellä, että avioeron mahdollisesti vahingoittamia kiintymyssuhteita vanhempiin on edelleen mahdollista palauttaa. Monien aikaisempien tutkimusten mukaan kiintymyssuhteen merkitys ja sen vaikutukset lapsen ja vanhempien väliseen vuorovaikutukseen näkyvät vanhempien eron aikana. Lapsi saattaa haluta säilyttää kiintymyksensä molempiin vanhempiinsa ikään kuin vahingoittamatta toista vanhempaa eron yhteydessä. Toisaalta tämä korostaa sitä turvattomuuden tunnetta, jota lapsi saattaa kokea vanhempien eron jälkeen, jos hän ei esimerkiksi tiedä, milloin hän näkee toista vanhempaa. On huomioitava, että lapsen ja vanhemman välinen vakiintunut kiintymyssuhde heijastuu eron jälkeiseen vuorovaikutukseen. Toisaalta on myös mahdollista, että kiintymyssuhde kokee erotilanteessa muutoksia, jotka heijastuvat lapsen ja vanhempien välisiin kommunikaatiotapoihin. Eron jälkeen aiemmin turvallisen ja vahvana pidetty kiintymyssuhde voi heiketä. Lapsella on suhde sekä molempiin vanhempiin erikseen, että yhdessä vanhempien välillä. Ristiriita, kuten ero vanhemman parisuhteessa, voi saada lapsen tuntemaan olonsa epävarmaksi, vaikka hän uskoisikin olevansa turvassa vanhempiensa välisessä suhteessa. (Sinkkonen 2018: 46.)

Lapsen ja vanhemman välisessä kiintymyssuhteessa eron jälkeen on yhtenä perustekijänä rehellinen ja avoin tila turvallisen kiintymyssuhteen ylläpitämiseen sekä negatiivisten tunteiden ja konfliktien hallintaan. Luonnollisesti näillä on myös merkittävä rooli yli-päättään lapsen ja vanhemman keskinäisessä suhteessa. Tästä syystä päättelemme, että kiintymyssuhde heijastuu lapsen ja vanhempien välisessä vuorovaikutuksessa. Toisaalta, jos ero heikentää merkittävästi lapsen ja vanhemman välistä vuorovaikutusta, kiintymyssuhteen ylläpitäminen voi olla haastavaa. Yhteistyövanhemmuuden ja kiintymyssuhteen välinen vuorovaikutus on tärkeä lapsen kehityksen ja hyvinvoinnin kannalta. Yhteistyövanhemmuuden avulla vanhemmat voivat tukea lapsen tarpeita ja luoda hänen elämäänsä turvallisuutta ja vakautta, mikä puolestaan edistää terveen kiintymyssuhteen muodostumista (Sinkkonen & Kalland 2011, luku 8). Kuvio 2 havainnollistaa, miten kiintymysmallit lapsuudessa vaikuttavat aikuisiän ihmissuhteisiin ja korostaa kiintymyssuhteiden merkitystä sekä turvallisen vuorovaikutuksen ylläpitämistä

Kuvio 2. Kiintymysmallit lapsuudessa vaikuttavat aikuisiän ihmissuhteisiin. (Terve.fi 2017.)

Goffin, Boldt ja Kochanska (2018) ovat toteuttaneet tutkimuksen, joka keskittyy varhaisen turvallisen kiintymyksen rooliin sosiaalistamisessa ja sen vaikutuksiin vanhempi-lapsi-suhteessa. Tutkimus koostuu kahdesta pitkittäistutkimuksesta: Family Study ja Play Study. Family Study -tutkimuksessa oli mukana 102 perhettä, joista 51 oli tyttöjä. Play Study -tutkimuksessa osallistujina oli 186 matalapalkkaista äitiä ja lasta (90 tyttöä), ja tutkimus keskittyi 3,5–7-vuotiaisiin lapsiin. Goffin, Boldt ja Kochanska (2018) tutkimuksessa havaittiin, että varhaisen turvallisen kiintymyksen vaikutukset näkyvät vanhempien ja lasten välisten suhteiden laadussa sekä kehityksellisten tulosten parantumisessa. Varhainen turvallinen kiintymyssuhde luo vahvan pohjan yhteistyölle ja positiiviselle vuorovaikutukselle vanhempien ja lasten välillä. Turvallisen kiintymyksen myötä lapsi kehittää luottamusta vanhempiinsa, mikä mahdollistaa avoimen ja vastaanottavaisen kommunikaation. Tämä vuorovaikutus ei ainoastaan paranna perhesuhteita, vaan myös vaikuttaa myönteisesti lapsen sosiaalisiin taitoihin ja kykyyn luoda suhteita muihin ihmisiin. (Goffin ym. 2018.)

Lapsen ja vanhemman vastaanottava sekä yhteistyöhaluinen asenne toisiaan kohtaan vaikutti suoraan kehityksellisiin tuloksiin. Lapsen valmis asenne toimi välittäjänä, joka vaikutti myönteisesti vanhemman ja lapsen suhteeseen Family Study -tutkimuksessa. Tämä tarkoittaa, että lapsen kyky olla vastaanottavainen ja osallistuva vanhempiensa kanssa on keskeinen tekijä, joka edistää positiivista vuorovaikutusta ja yhteistyötä. Molemmissa tutkimuksissa havaittiin, että varhaisen turvallisen kiintymyksen vaikutukset näkyivät lapsen käyttäytymisongelmissa. Family Studyssä vanhempien arvioimat antisosiaaliset käyttäytymisongelmat ja Play Studyssä äitien arvioimat ongelmat olivat merkittäviä. Varhaisen turvallisen kiintymyksen omaavat lapset näyttivät olevan vähemmän alttiita käyttäytymisongelmille, kuten aggressiivisuudelle ja sosiaaliselle vetäytymiselle. Tämä viittaa siihen, että turvalliset kiintymyssuhteet voivat toimia suojatekijöinä, jotka vähentävät riskiä kehittää ongelmallista käyttäytymistä. (Goffin ym. 2018.)

Goffin, Boldt ja Kochanska (2018) tutkimuksen tulokset korostavat varhaisen turvallisen kiintymyksen merkitystä lapsen kehitykselle ja vanhempi-lapsi-suhteelle. Varhainen turvallisuus käynnistää sopeuttavan kehitysketjun, jossa sekä lapsi että vanhempi ovat aktiivisia, yhteistyöhaluisia toimijoita sosiaalistamisprosessissa. Tämä yhteistyö ei ainoastaan paranna vanhempi-lapsi-suhdetta, vaan myös vaikuttaa myönteisesti lapsen myöhempiin sosiaalisiin suhteisiin ja kykyyn navigoida sosiaalisissa tilanteissa. Tutkimus tuo esiin myös sen, kuinka tärkeää on keskittyä vanhempien ja lasten välisiin suhteisiin lasten kasvatusinterventioissa. Interventoiden tulisi pyrkiä vahvistamaan turvallisia kiintymyssuhteita, jotta lapsille voidaan tarjota tukea ja resursseja, jotka

edistävät heidän kehityksellistä hyvinvointiaan. Vanhempien koulutuksessa ja tukemisessa tulisi huomioida, miten he voivat edistää yhteistyöhaluista ja vastaanottavaa asennetta lapsiaan kohtaan. Yhteenvetona voidaan todeta, että turvallinen kiintymyssuhde on keskeinen tekijä, joka vaikuttaa lapsen kehitykseen ja perhesuhteiden laatuun. Tämä tutkimus vahvistaa käsitystä siitä, että vanhempien ja lasten välinen positiivinen vuorovaikutus on elintärkeää lapsen hyvinvoinnille ja tulevaisuudelle. Varhaisen turvallisuuden edistämiseen panostaminen voi tuottaa myönteisiä vaikutuksia koko perheen dynamiikassa ja lapsen elämän eri osa-alueilla. (Goffin ym. 2018.)

Kochanska ym. (2010) ovat toteuttaneet tutkimuksen, joka käsittelee varhaisen kiintymyksen vaikutuksia. Vaikka varhaisen kiintymyksen vaikutuksia on tutkittu laajasti, sen pitkäaikaisista epäsuorista seurauksista tiedetään vielä suhteellisen vähän. Tutkimuksessa tarkastellaan, kuinka varhaisen turvallisuuden organisaatio voi maltillis-taa tulevia vanhempien ja lasten välisiä suhteita, toimien katalysaattorina mukautuville ja huonosti mukautuville prosesseille. Tutkimus koostuu kahdesta pitkittäisestä monipiirteisestä monimenetelmätutkimuksesta, jotka tutkivat, vahvistiko varhainen turvallisuus lasten halukkaan ja vastaanottavaisen asenteen myönteisiä vaikutuksia sosialisointituloksiin. Varhaista kiintymysorganisaatiota arvioitiin "Outo tilanne" -menetelmällä 14–15 kuukauden iässä. Tutkimus 1 seurasi 108 äitiä ja lasta 73 kuukauden ajan, kun taas tutkimus 2 kattoi 101 äitiä, isää ja lasta, seurannan kestäessä 80 kuukautta. (Kochanska ym. 2010.)

Kochanska ym. (2010) tutkimuksen tuloksissa havaittiin, että varhaisen kiintymyssuhteen vaikutukset hillitsivät lasten halukasta asennetta vanhempia kohtaan ja paransivat sosialisointituloksia. Lasten halukas asenne ilmeni sitoutuneena noudattamisena 14 ja 22 kuukauden iässä tutkimuksessa 1, sekä reagoivana käyttäytymisenä vanhemmille naturalistisessa vuorovaikutuksessa ja opetuskontekstissa 25 ja 67 kuukauden iässä tutkimuksessa 2. Sosialisointituloksiin kuului lasten sisäistäminen äidinkielestä 33, 45 ja 56 kuukauden iässä, sekä äitien arviot lasten ulkoistumisongelmista 73 kuukauden iässä tutkimuksessa 1 ja äitien ja isien arviot lasten oppositiohäiriöstä ja käyttäytymishäiriön oireista 80 kuukauden iässä tutkimuksessa 2. Tutkimuksen tulokset vahvistavat, että kiintymyssuhteen epäsuorat vaikutukset toistuivat sekä tutkimuksissa että erilaisissa mittareissa. Kiintymysturva vahvisti merkittävästi yhteyksiä lasten halukkaan asenteen ja sosialisointitulosten välillä. Turvallinen, halukas ja yhteistyöhaluinen asenne äitejä kohtaan ennusti tulevaisuuden onnistuneita sosialisointituloksia, kun taas turvattomalla lasten halukkaalla asenteella ei ollut myönteisiä vaikutuksia. (Kochanska ym. 2010.)

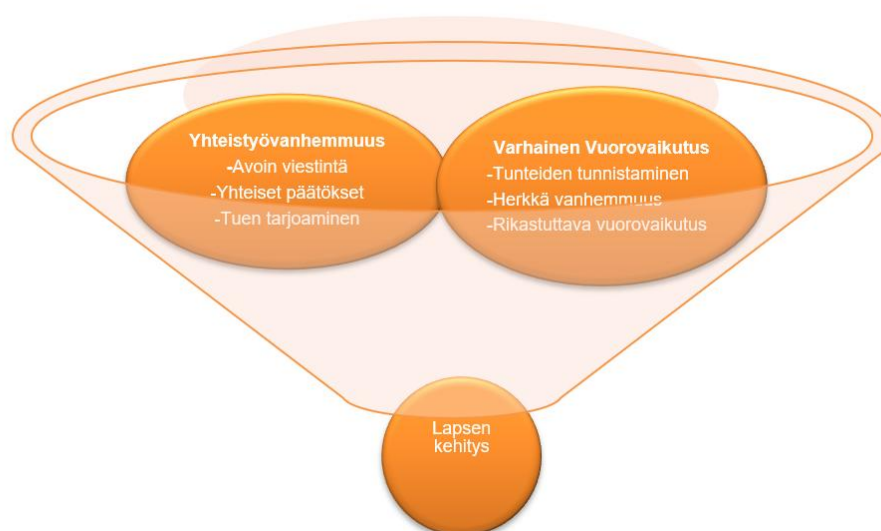
Varhaisen kiintymyksen vaikutukset ulottuvat pitkäaikaisiin, epäsuoriin kehityksen jälkeisiin seurauksiin. Ensimmäisen vuoden turvallisuus toimii katalysaattorina tuleville positiivisille sosiaalistumisprosesseille. Tämä tutkimus korostaa turvallisen kiintymyssuhteen merkitystä lapsen kehitykselle ja sosiaalistumisen onnistumiselle. Yhteistyövanhemmuuden näkökulmasta tutkimus tarjoaa arvokasta tietoa siitä, miten vanhempien välinen yhteistyö ja yhteinen tuki voivat vahvistaa lasten kiintymyssuhteita ja sosiaalista kehitystä. Kun vanhemmat tukevat toisiaan ja jakavat vastuuta, se luo lapselle turvallisen ympäristön, joka edistää halukasta ja vastaanottavaista asennetta. Tämä puolestaan parantaa perhesuhteita ja lisää lasten kykyä navigoida sosiaalisissa tilanteissa. Yhteistyövanhemmuus ei ainoastaan tue lapsen kehitystä, vaan myös edistää vanhempien välistä kommunikaatiota ja ymmärrystä, mikä on elintärkeää perhesuhteiden vahvistamisessa. (Kochanska ym. 2010.)

2.3 Varhainen vuorovaikutus ja lapsen kehitys

Lapselle on tärkeää, että vanhemmat ovat fyysisesti ja emotionaalisesti läsnä hänen jokapäiväisessä elämässään. Vanhempien vuorovaikutus lapsen kanssa, jossa jaetaan sekä positiivisia että negatiivisia tunteita, hyödyttää lapsen kaikkia tunnetiloja ja tukee häntä hänen elämässään (Nurmi ym. 2014: 76). Kun vanhemmat ymmärtävät, tunnistavat ja sanallistavat lapsen tunteita, lapsi tulee vähitellen tietoiseksi omista tunteistaan (Nurmiranta ym. 2012: 52–53).

Vauvan kokonaiskehitykseen, päivittäisiin aktiviteetteihin ja hyvinvointiin vaikuttavat ratkaisevasti vuorovaikutuksen laatu sekä ihmissuhteet. Vanhemmat eivät pyri kasvattamaan vauvaa tietynlaiseen muottiin tai vertaamaan häntä muihin lapsiin, vaan he tunnustavat, että jokainen vauva on ainutlaatuinen omalla tavallaan (Pulkkinen 2022: 45). Vauva tarvitsee vanhempia, jotka tunnistavat hänen tunteensa ja reagoivat niihin myötätuntoisesti. Tällainen vuorovaikutus auttaa lasta ymmärtämään itseään ja ympärillään tapahtuvia asioita. Herkkä vanhemmuus on erittäin tärkeää, erityisesti silloin, kun lapsella ei ole vielä käsitteellistä kieltä, ja se edistää vauvan fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia. Jatkuva tunnepitoisuus vuorovaikutuksessa aikuisen kanssa on ratkaisevan tärkeää lapsen psyykkiselle kehitykselle ja minäkuvan muodostumiselle (Linberg ym. 2015: 28).

Vanhempien tulee ymmärtää, että lapsi ei selviä yksin vaikeista tunteista, kuten yksinäisyydestä, syyllisyydestä, häpeästä, vihasta tai surusta, vaan hän tarvitsee aikuisen tukea. Jos vanhemmat eivät anna lapselle aikaa, lapsi joutuu unohtamaan tunteensa haudaten ne itseensä. Hän joutuu tällöin oppimaan elämään ilman riittävää vanhemmuutta. Nämä olosuhteet saavat lapsen luomaan itselleen suoja mekanismeja turvallisuuden takaamiseksi. Kuitenkin nämä suoja mekanismit kattavat lapsen tunteet, tarpeet ja todellisen itsensä, mikä estää todellisen kohtaamisen. Lopulta näistä mekanismeista tulee lapsen identiteetti, joka kommunikoi elämän kanssa. Aikuisiässä suoja mekanismeja voi ilmentyä erilaisten riippuvuuksien muodossa. Vaikka vanhempien ero muokkaa perhesuhteita ja vuorovaikutusta, on huomioitava, että perhejärjestelmä jatkuu eron jälkeen uudessa muodossa. Muuttunut perhejärjestelmä merkitsee usein uusia asuinjärjestelyjä ja uusia kommunikaatiokeinoja. Myös lapsi kokee tämän uuden tilanteen ja todennäköisesti yrittää vaikuttaa siihen omalla vuorovaikutuksellaan (Kristeri 2018:14–15). Kuvio 3 havainnollistaa yhteistyövanhemmuuden ja varhaisen vuorovaikutuksen välistä yhteyttä, ja sen merkitystä lapsen tunteiden ja tarpeiden huomioimisessa

kuvio 3. Yhteistyövanhemmuus ja varhainen vuorovaikutus

Yhteistyövanhemmuus ja varhainen vuorovaikutus ovat tiiviisti yhteydessä. Vanhempien yhteistyö vaikuttaa suoraan heidän vuorovaikutukseensa lapsen kanssa, mikä luo

turvallisen ympäristön. Kun vanhemmat kommunikoivat avoimesti ja tukevat toisiaan, lapsi tuntee itsensä hyväksytyksi ja arvostetuksi. Yhteistyövanhemmuus ja varhainen vuorovaikutus ovat keskeisiä lapsen kehitykselle, luoden perustan, joka mahdollistaa rikastuttavan vuorovaikutuksen ja turvallisuuden. Tämä vuorovaikutus auttaa lasta kehittämään sosiaalisia taitoja ja tunteiden hallintaa, mikä on tärkeää hänen tulevaisuudelleen. Lopulta tämä tukee lapsen kasvamista itsevarmaksi ja tasapainoiseksi aikuiseksi, joka osaa luoda hyviä suhteita muihin ja kohdata elämän haasteet luottavasti. (Kristeri 2018:15.)

Nyström & Ohrling (2004) ovat toteuttaneet kirjallisuuskatsauksen, joka käsittelee vanhempien kokemuksia lapsen ensimmäisen vuoden aikana. Tämä ajanjakso on äärimmäisen tärkeä lapsen kehityksen kannalta, ja sen ymmärtäminen on olennaista erityisesti lastenhoitajille, joiden tehtävänä on tukea vanhempia vanhemmuudessa. Lapsen kasvattaminen on luultavasti haastavin vastuu uudelle vanhemmalle, ja ensimmäinen vuosi luo perustan lapsen kasvuille ja kehitykselle. Katsauksen tavoitteena oli kuvata äitien ja isien kokemuksia vanhemmuudesta lapsen ensimmäisen vuoden aikana. Kirjallisuushaku, joka kattoi vuodet 1992–2002, suoritettiin termeillä vanhemmuus, ensimmäinen vuosi, vauvaikä ja kokemus. Haetuista 88 artikkelista 33 artikkelia, sekä laadullisesti että määrällisesti, täytti sisällyttämiskriteerit ja vastasi katsauksen tavoitetta. Aineisto analysoitiin temaattisella sisältöanalyysillä. Tutkimuksessa havaittiin, että vanhempana oleminen lapsen ensimmäisenä vuonna koettiin ylivoimaisena. Tulokset kuvailtiin kahdesta näkökulmasta: äitien ja isien kokemusten kautta. (Nyström & Ohrling 2004.)

Äideistä tunnistettiin seuraavat kategoriat:

- Tyytyväinen ja itsevarma äitinä oleminen.
- Lapsesta ensisijaisesti vastuussa oleminen koettiin ylivoimaiseksi ja rasittavaksi.
- Kamppailu itselleen käytettävissä olevan ajan rajallisuuden kanssa.
- Väsymys ja uupumus.

Isille löydettiin seuraavat kategoriat:

- Itsevarma isänä ja kumppanina oleminen.
- Uusien vaatimusten täyttäminen aiheutti rasisitusta.
- Lapsen läheisyyden estäminen koettiin loukkaavana.
- Rooli perheen suojelijana ja elättäjänä. (Nyström & Ohrling, 2004.)

Näiden luokkien yhdistävä teema oli "eläminen uudessa ja ylivoimaisessa maailmassa". Tulokset korostavat, kuinka tärkeää on, että vanhemmat saavat tukea toisensa kokemuksista ja haasteista. Yhteistyövanhemmuuden näkökulmasta tämä tarkoittaa, että vanhempien välinen tuki ja ymmärrys voivat merkittävästi helpottaa vanhempien kokemuksia ja vähentää stressiä. Kun vanhemmat tukevat toisiaan ja jakavat kokemuksiaan, se luo positiivisen ympäristön, joka hyödyttää sekä vanhempia että lapsia, edistäen lasten kehitystä ja hyvinvointia. (Nyström & Ohrling 2004.)

Nyström & Ohrling (2004) tutkimuksen perusteella tarvitaan sairaanhoitajan interventiota, joiden tarkoituksena on minimoida vanhempien rasituskokemus. Ehdotettu interventio on löytää menetelmä, jolla lastenhoitajan tuki johtaisi siihen, että vanhemmat vahvistuvat vanhemmuudessaan. Tämä on erityisen tärkeää yhteistyövanhemmuuden näkökulmasta, sillä vanhempien välinen tuki voi parantaa heidän vanhemmuudessaan kokemaa varmuutta ja itsetuntoa, mikä puolestaan tukee lapsen kehitystä ja luo turvallisen ympäristön perheelle. (Nyström & Ohrling 2004.)

Forcada-Guex ym. (2006) ovat tutkineet äidin ja lapsen välistä vuorovaikutusta erityisesti keskosilla ja sen vaikutuksia lapsen kehitykseen ja käyttäytymiseen. Nykyisin keskosten eloonjääminen on parantunut merkittävästi lääketieteellisen kehityksen myötä, mikä on johtanut kasvavaan huoleen heidän kehityksestään ja sosioemotionaalista tuloksistaan. Varhaisen äidin ja lapsen välisen suhteen laatu on todettu yhdeksi keskeiseksi tekijäksi, joka voi joko pahentaa tai lieventää ennenaikaisen synnytyksen mahdollisesti haitallisia vaikutuksia, erityisesti vauvan myöhempään kompetenssiin ja kehitykseen. Tutkimuksen ensimmäinen tavoite oli tunnistaa erityiset dyadiset äitivauvan vuorovaikutusmallit keskosilla 6 kuukauden iässä korjatun iän mukaan, verrattuna terveisiin vauvoihin. Toinen tarkoitus oli tutkia näiden mallien mahdollista vaikutusta lapsen käyttäytymiseen ja kehitykseen 18 kuukauden iässä. (Forcada-Guex ym. 2006.)

Forcada-Guex ym. (2006) tutkimus kattoi kaikki alle 34 raskausviikkoa syntyneet keskoset, jotka olivat sairaalahoidossa Lausannen yliopistollisessa sairaalassa, sekä kontrolliryhmänä terveitä vauvoja. Tulokset paljastivat kaksi erityistä vuorovaikutusmallia keskosilla. Ensimmäinen oli "yhteistyökuvio", jossa äiti on herkkä vauvan tarpeille ja vauva reagoi aktiivisesti ja yhteistyöhaluisesti, ja tämä malli havaittiin 28 prosentilla keskosista. Toinen malli oli "kontrollimalli", jossa äiti on hallitseva ja vauva käyttäytyy pakonomaisesti, ja tämä malli ilmeni myös 28 prosentilla dyadeista. Loput 44 prosenttia dyadeista muodostivat heterogeenisen ryhmän, joka sisälsi erilaisia vuorovaikutusmalleja. 18 kuukauden iässä yhteistyökuvioon kuuluvilla keskosilla oli samankaltaiset

kehitys- ja käyttäytymistulokset kuin terveillä vauvoilla, mikä viittaa siihen, että positiivinen äidin ja lapsen välinen vuorovaikutus voi suojata keskosien kehitystä. Toisaalta kontrollimallin keskosilla oli merkittävästi vähemmän myönteisiä tuloksia ja enemmän käyttäytymisoireita, mikä korostaa hallitsevan vuorovaikutusmallin negatiivista vaikutusta. (Forcada-Guex ym. 2006.)

Forcada-Guex ym. (2006) tutkimuksen päätelmä oli, että äidin ja lapsen dyadissa tunnistettavat vuorovaikutusmallit voivat joko suojata tai lisätä riskiä kehitykselle ja käyttäytymiselle. Hallitseva vuorovaikutusmalli on yleisempi keskosilla kuin terveillä vauvoilla, ja se liittyy vähemmän suotuisaan kehitykseen. Yhteis-työkuvio, joka edustaa lähes 30 prosenttia keskosista, voi kuitenkin tuottaa tuloksia, jotka ovat verrattavissa terveiden vauvojen tuloksiin. Yhteistyövanhemmuuden näkökulmasta tutkimus korostaa vanhempien ja lasten välisen suhteen tukemisen merkitystä jo varhaisessa vaiheessa, esimerkiksi NICU:ssa (neonataalisessa tehohoidossa) ja vauvan ensimmäisinä elinkausina. Varhaiset interventiot, jotka kohdistuvat perhekohtaisiin tarpeisiin, voivat vähentää äidin stressiä ja masennusta sekä parantaa äidin itsetuntoa. Tämä puolestaan voi edistää positiivista vuorovaikutusta äidin ja keskosien välillä, mikä on elintärkeää lapsen kehitykselle ja hyvinvoinnille. (Forcada-Guex ym. 2006.)

Varhaiset interventiot voivat sisältää vanhempien koulutusta, tukea vuorovaikutustaitojen kehittämisessä sekä mahdollisuuden jakaa kokemuksia muiden vanhempien kanssa. Tällaiset toimet voivat auttaa vanhempia tuntemaan itsensä varmemmiksi vanhemmuudessaan ja vähentämään eristyneisyyden tunnetta, joka usein liittyy keskosien hoitoon. Lisäksi yhteistyövanhemmuus voi tarjota arvokasta tukea äideille ja isille, kun he navigoivat vanhemmuuden haasteita. Yhteinen tuki ja kommunikointi vanhempien kesken voivat auttaa jakamaan vastuuta ja kokemuksia, mikä lisää itsevarmuutta vanhemmuudessa. Kun vanhemmat tukevat toisiaan, se luo turvallisen ympäristön, joka hyödyttää sekä vanhempia että lapsia ja edistää lapsen kehitystä ja hyvinvointia. Yhteistyövanhemmuuden vahvistamiseksi on tärkeää kehittää ohjelmia, jotka edistävät vanhempien välistä yhteistyötä ja kommunikointia. Tämä voi sisältää esimerkiksi ryhmätoimintaa, jossa vanhemmat voivat jakaa kokemuksiaan ja oppia toisiltaan, sekä yksilöllistä tukea, joka keskittyy perheen erityisiin tarpeisiin. Tällaiset ohjelmat eivät ainoastaan paranna vanhempien hyvinvointia, vaan myös vaikuttavat positiivisesti lapsen kehitykseen ja sosiaaliseen sopeutumiseen. (Forcada-Guex ym. 2006.)

3 Opinnäytetyön tavoite, tarkoitus ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tarkoituksena on tarkastella yhteistyövanhemmuuden vaikutusta alle kouluikäisten lasten hyvinvointiin, kun vanhemmat ovat eronneet. Tavoitteena on tuottaa tietoa yhteistyövanhemmuudesta

Tutkimuskysymykset:

Miten yhteistyövanhemmuus vaikuttaa lasten hyvinvointiin eron jälkeen?

Miten vanhempien vanhemmuustaidot vaikuttavat lasten käyttäytymiseen ja hyvinvointiin yhteisvanhemmuusjärjestelyissä?

4 Opinnäytetyön toteutus

4.1 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Kirjallisuuskatsaus toimii tutkimusmenetelmänä, jossa analysoidaan aiemmin tehtyjä tutkimuksia. Tämä lähestymistapa täyttää tieteelle asetetut keskeiset kriteerit, kuten avoimuus, analyttinen lähestymistapa, kyky oppia ja korjata virheitä sekä puolueettomuus. Kirjallisuuskatsauksen avulla voidaan kerätä ja arvioida aiempien tutkimusten tuloksia, jotka toimivat perustana uusille tutkimushankkeille. Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on kehittää nykyistä teoriaa, luoda uutta sekä arvioida sitä. Se auttaa muodostamaan kattavan näkemyksen tietystä aihealueesta ja tavoitteena on tunnistaa mahdollisia ongelmia. Lisäksi kirjallisuuskatsaus tarjoaa mahdollisuuden tarkastella tietyn teorian historiallista kehitystä. (Fink 2014; Kangasniemi ym. 2013; Pope ym. 2007.)

Kirjallisuuskatsaukset voidaan luokitella kolmeen pääkategoriaan: kuvailevat, systemaattiset ja meta-analyysit. Näistä kuvailevat katsaukset ovat yleisimpiä. Se tarjoaa laajan katsauksen aiheeseen ilman tiukkoja sääntöjä, ja sen aineistot ovat laajoja, ilman tarkkoja metodologisia rajoituksia aineiston valinnassa (Salminen 2011: 1–6). Kuvio 4 esittää kirjallisuuskatsauksen tyypittelyn visuaalisesti ja korostaa eri katsausmuotojen eroja sekä niiden luonteenpiirteitä (Salminen 2011: 6).

Kuvio 4. Kirjallisuuskatsauksen luokittelu (Salminen 2011: 6).

Opinnäytetyö toteutettiin kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, koska tämä lähestymistapa mahdollisti laajan ja joustavan analyysin aiheen ympäriltä. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus tarjosi kattavan yleiskuvan olemassa olevasta tutkimuksesta ilman tiukkoja metodisia rajoituksia, mikä oli hyödyllistä eri näkökulmien ja kehityssuuntien kartoittamisessa. Tämä menetelmä mahdollisti myös nykyisen teorian arvioinnin ja kehittämisen, mikä tuki opin-näytetyön tavoitteita. Lisäksi se tarjosi mahdollisuuden tarkastella aiheen historiaa, mikä toi syvyyttä tutkimukseen. Tämän lähestymistavan avulla pystyttiin sisällyttämään eri tutkimusten tuloksia ja näkökulmia, mikä rikastutti työn sisältöä ja teki siitä kokonaisvaltaisemman. (Fink 2014; Kangasniemi ym. 2013.)

4.2 Tiedonhaku

Hakuprosessin aikana hakusanat valmisteltiin kirjallisuuskatsausta varten, ja niiden käyttö määriteltiin tarkasti. Hakusanojen muodostamisessa hyödynnettiin aiemmin kerättyä tutkimustietoa ja VESA-verkkosanastoa, joka perustuu Yleiseen Suomalaiseen Asiasanastoon (VESA-verkkosanasto 2024). Englanninkielisten hakusanojen luomisen yhteydessä käytettiin apuna DeepL-kääntäjää. Hakusanojen muodostamisessa hyödynnettiin Metropolian kirjaston informaattikoiden ammattitaitoa sekä pyydettiin heiltä ohjausta tietokantojen valinnassa.

Suomenkieliset hakusanat, joita käytettiin, olivat: yhteistyövanhemmuus, eron jälkeinen vanhemmuus, yhteishuoltajuus ja lasten psykologiset vaikutukset eron jälkeen. Englanninkieliset hakusanat, jotka loin, ovat: co-parenting, joint custody, psychological effects on children after di-vorce ja post-divorce parenting.

Hakusanojen muodostamiseksi yhdistettiin yhden osa-aiheen sanat yhteen hakukenttään, esimerkiksi: yhteistyövanhemmuus, lapsi, ero, mielenterveys. Jokaisesta osa-aiheesta keksitin useita eri vaihtoehtoisia sanoja, jotta tietokanta löytäisi enemmän artikkeleita. Esimerkiksi käytettiin sanoja "parent*", "mother" ja "father" saman osa-alueen

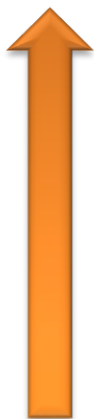
sanojen yhdistämiseksi. Näitä sanoja yhdistelin toisiinsa kirjoittamalla niiden väliin "OR". Käytin mieluiten isoja kirjaimia, eli "OR" eikä "or". Esimerkiksi: "parent* OR mother OR father". Eri osa-alueet yhdistin sitten toisiinsa sanalla "AND".

Hakutulos kohdistettiin tiettyyn osaan artikkelista, esimerkiksi vain abstraktiin. ProQuest-tietokannassa haku kannatti kohdistaa "Anywhere except full text - noft" -asetukseen. "Full text" -rajausta ei käytetty. Tehtiin hakuja sekä suomeksi että englanniksi. DeepL-kääntäjää käytettiin englanninkielisten sanojen keksimisessä avuksi. Hakusanoja varten selattiin myös sopivia artikkeleita, jotta löydettäisiin niistä sanoja, joita voitaisiin käyttää hakusanoissa.

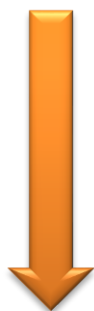
Seurattiin tehtyjä hakuja ja merkattiin Excel-taulukoon käytetty hakulauseke yhteen sarakkeeseen, tietokannan toiseen sarakkeeseen, hakutuloksen kolmanteen sarakkeeseen ja neljänteen sarakkeeseen huomioita varten. Tavoitteena oli käyttää rajoituksia, joiden avulla voitiin hallita mukaanotto- ja poissulkukriteerejä. Kuvio 5 esittää kirjallisuuskatsauksen sisäänotto- ja poissulkukriteerit, jotka ohjasivat artikkelien valintaprosessia ja varmistivat tutkimuksen fokuoittumisen olennaisiin aiheisiin. Haun aikarajaus oli vuosien 2014–2024 välillä.

Aineisto kerättiin viidestä eri tietokannasta: PubMed, ERIC, ProQuest, CINAHL ja Taylor & Francis. Taulukko 1 esittää tietokantojen ja hakulausekkeiden kuvauksen, mikä auttaa ymmärtämään, miten aineisto on kerätty ja mitä menetelmiä on käytetty tutkimuksen toteuttamisessa.

Tähän kirjallisuuskatsaukseen valittiin analysoitaviksi ne artikkelit, jotka kuvaavat yhteistyövanhemmuuden merkitystä alle kouluikäisten lasten vanhemmuudessa eron jälkeen. Mukaan valittiin sekä suomen- että englanninkielisiä artikkeleita. Aikarajauksena käytettiin vuosia 2014–2024, ja mukaan valittiin ainoastaan vertaisarvioituja artikkeleita (Peer-Reviewed).

Sisäänottokriteerit:

- Yhteistyövanhemmuutta eron jälkeen alle kouluikäisten lasten vanhemmuudessa käsittelevät tutkimukset
- Vanhemmuuden merkitykseen eroon liittyen keskittyvät tutkimukset
- Yhteistyövanhemmuuden vaikutuksia lasten hyvinvointiin ja kehitykseen tarkastelevat tutkimukset
- Käytännön ohjeita ja suosituksia yhteistyövanhemmuuden toteuttamiseen eron jälkeen tarjoavat tutkimukset
- Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit ja väitöskirjat
- Vuosina 2014–2024 julkaistut tutkimukset suomeksi tai englanniksi

Poissulkukriteerit:

- Muut vanhemmuuden näkökulmat tai aiheet, jotka eivät liity yhteistyövanhemmuuden merkitykseen eron jälkeen käsittelevät tutkimukset.
- Muissa ikäryhmissä kuin alle kouluikäisillä lapsilla vanhemmuuden merkitystä käsittelevät tutkimukset.
- Yhteistyövanhemmuudesta poikkeavilla aihealueilla keskittyvät tutkimukset.
- Muilla kielillä kuin suomeksi tai englanniksi julkaistut tutkimukset.

Kuvio 5. Kirjallisuuskatsauksen sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Taulukko 1. Tietokantojen ja hakulausekkeiden kuvaus.

<u>Tietokanta</u>	Hakulauseke	Osu- mat	Mukaan- otto sisäl- lön pe- rusteella	<u>Lopullinen valinta</u>
CIHNAL complete	("Co-parenting" OR "Post-divorce par- enting ") <u>AND</u> (" Joint custody Psychologi- cal effects on children after divorce")	158	7	2
ProQuest Central	("Co-parenting" OR "Post-divorce par- enting ") <u>AND</u> (" Joint custody Psychologi- cal effects on children after divorce")	109	27	2
ERIC	("Co-parenting" OR "Post-divorce par- enting ") <u>AND</u> (" Joint custody Psychologi- cal effects on children after divorce")	159		2
PubMed	("Co-parenting" OR "Post-divorce par- enting ") <u>AND</u> (" Joint custody Psycholog- ical effects on children after divorce")	174	12	3
Taylor & Francis online	("Co-parenting" OR "Post-divorce par- enting ") <u>AND</u> (" Joint custody Psycholog- ical effects on children after divorce")	202	9	1
<u>Yhteensä</u>		702	102	10

Hakujen suorittamisen jälkeen valitun aineiston soveltuvuutta tutkimuskysymyksiin arvi-
oitiin tarkasti varmistaaksemme, että aineisto vastasi hakuun asetettuja odotuksia ja
että tutkimukset olivat korkealaatuisia ja objektiivisesti tuotettuja (Kangasniemi & Pölkki
2016: 80). Tietokantahakujen tulosten perusteella löydettyjä tutkimusartikkeleita karsit-
tiin, ja lopulta analyysivaiheeseen eteni 10 artikkelia (ks. liite 1). Hakuprosessin kuvitta-
miseen ja tiedonhaun eri vaiheiden läpinäkyvyyden varmistamiseen hyödynnettiin
Flow-kaaviota (Page ym. 2021, ks. liite 2).

4.3 Aineiston laadunarviointi

Laadun arvioinnilla on merkittävä rooli kirjallisuuskatsauksen yleisen luotettavuuden vahvistamisessa, mahdollistaen uusien tutkimusaiheiden avaamisen, auttaen tulosten tulkinnassa ja vaikutusten voimakkuuden arvioinnissa. Laadun arvioinnin avulla voidaan asettaa minimivaatimukset tutkimusaineiston valinnalle, ja kvalitatiivisten tutkimusten yleisiä laatukriteerejä voidaan soveltaa myös systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa. On suositeltavaa käyttää vähintään kahta riippumatonta arviointimenetelmää, joko valmiita mittareita tai omia kehitettyjä mittareita arvioinnin tueksi. Kirjallisuuskatsauksessa käytetty tutkimusaineisto tulisi arvioida sopivilla arviointikriteereillä, keskittyen erityisesti validiteettiin, merkityksellisyyteen ja yleistettävyyteen. Johansson ja ym. (2007: 101-105; Stolt ym. 2015: 70) korostavat näiden periaatteiden tärkeyttä laadun arvioinnissa kirjallisuuskatsauksessa.

Opinnäytetyössä suoritettiin laadunarviointi hyödyntämällä Joanna Briggs Instituten (JBI) tarkistuslistaa, joka mahdollisti valittujen tutkimusten kriittisen arvioinnin. Tarkistuslistassa oli 8–10 kysymystä, riippuen käytetystä versiosta, joiden avulla tutkimusten laatua arvioitiin (Liite 3). Tässä työssä käytetyt kriittisen arvioinnin tarkistuslistat sisälsivät laadullisen arvioinnin tarkistuslistan, kvasikokeellisen tutkimuksen tarkistuslistan, poikkileikkaustutkimuksen tarkistuslistan ja tapaus-sarjatutkimuksen tarkistuslistan. (Hoitotyön tutkimussäätiö HOTUS.)

4.4 Aineiston analysointi

Opinnäytetyössä käytettiin induktiivista sisällönanalyysiä, joka soveltuu hyvin monimutkaisten ja vähän tutkittujen aiheiden tutkimiseen. Menetelmä mahdollistaa uuden tiedon luomisen hajanaisista aineistoista ja on erityisen tehokas uusien käsitteiden kehittämässä. Induktiivisen sisällönanalyysin haasteena on tarkkojen ohjeiden puute, mikä tekee analyysiprosessista tutkijan ja aineiston välisen keskustelun. Tämä korostaa analyysin subjektiivista luonteenpiirrettä ja tutkijan roolia tiedon rakentajana. Avoimuus ja jatkuvuus ovat keskeisiä prosessin luotettavuuden ja pätevyyden varmistamisessa, auttaen tutkijaa tunnistamaan ennako-oletuksiaan ja varmistamaan analyysin perusteellisuuden. (Graneheim & Lundman 2004: 109–111; Hsieh & Shannon 2005: 1280.)

Opinnäytetyössä valittiin käsitteellistäminen sisällönanalyysin avulla tutkimusmetodiksi. Tutkimus-aineiston keskeiset osat tiivistettiin ja abstrahoitettiin sisällönanalyysin avulla. Lisäksi vertailtiin tutkimusartikkeleita etsien niistä yhtäläisyyksiä ja eroavuuksia, joiden pohjalta muodostettiin kategorioita ja luokkia. Tämä prosessi oli tärkeä uuden teorian

rakentamisessa kerätyn aineiston perusteella. Sisällönanalyysin avulla saatiin luotua kuvaus tutkitusta tiedosta, joka tuki tutkimuksen alkuperäisiä tavoitteita, tutkimuskysymyksiä ja tietoperustaa. Menetelmän avulla pystyttiin syventämään ymmärrystä tutkimusaiheesta ja sen monimutkaisista ulottuvuuksista. (Elo ym. 2022: 219–223; Tuomi & Sarajärvi 2013: 108, 109–112.)

Kyngäs (2020: 14) korostaa sisällönanalyysin merkitystä tutkimuksen tietoperustan rakentamisessa ja Hsieh & Shannon (2005: 1288) tuovat esille sisällönanalyysin roolin tiedon prosessoinnissa ja uuden tiedon synnyttämisessä. Nämä näkökulmat auttoivat tutkimuksen etenemisessä ja tulosten tulkinnassa, luoden vahvan perustan tutkimuksen päätelmille ja johtopäätöksille. (Kyngäs 2020: 14; Hsieh & Shannon 2005: 1288.)

Analysointi alkaa tutkimalla aineistoa, josta muodostetaan koko kuva. Sen jälkeen varsinaisen analyysin aloittaminen tapahtuu. Aineisto jaotellaan kolmeen päävaiheeseen: aineiston tiivistämiseen, ryhmittelyyn ja teoreettisten käsitteiden kehittämiseen. Tiivistämisvaiheessa aineistoa analysoitiin, ja siihen liittymätön sisältö poistettiin. Aineisto jaettiin myös pienempiin osiin. Etsittiin vastauksia tutkimuskysymyksiin ja olennaisiin asioihin. Pelkistys toteutettiin muodossa, jossa alkuperäisistä ilmaisuista johdettiin sanoja tai lauseita. Samankaltaisia ilmaisuja etsittiin ja ryhmiteltiin yhteen luokkaan, joka edusti tutkittavan ilmiön ominaisuuksia. Tämä tiivisti tietoa, koska useat ilmiöt kuuluivat samaan luokkaan. (Tuomi & Sarajärvi 2013: 108–111.)

Aineiston analyysi aloitettiin tarkasti lukemalla tutkimusartikkelit useita kertoja, mikä auttoi syventymään niiden sisältöön perusteellisesti. Artikkelit järjesteltiin taulukoihin eritellen erilaisia tekijöitä, kuten tekijöitä, vuosilukuja, maita, tutkimuksen tarkoituksia, käytettyjä aineistoja ja menetelmiä, keskeisiä tuloksia, johtopäätöksiä sekä käytettyjä laadunarviointikriteerejä ja pisteytyksiä (liite 1). Tämä järjestelmällinen lähestymistapa auttoi tiedon tehokkaassa järjestämisessä ja vertailussa.

Seuraavaksi aineistosta poimittiin tärkeät kuvailevat käsitteet, sanat ja lauseet vastaamaan tutkimuskysymyksiä. Nämä käännettiin suomeksi hyödyntäen DeepL-kääntäjää ja sen jälkeen ne tiivistettiin luokittain, jotta jäljelle jäivät vain keskeisimmät sanat ja lauseet (Taulukko 4).

Sanat ja lauseet taulukoitiin ja ryhmiteltiin pelkistuksen jälkeen, mikä mahdollisti ylä- ja alaluokkien muodostumisen. Kangasniemi ja Pölkki (2016) korostavat tällaisen tarkastelutavan tärkeyttä tutkimusprosessissa ja tiedon analysoinnissa (s. 85, 87). Tällainen

systemaattinen ja perusteellinen lähestymistapa aineiston käsittelyssä tuki tutkimuksen tulosten ja johtopäätösten luotettavuutta ja pätevyyttä.

Tuloksena luokittelusta saatiin vastauksia tutkimuskysymyksiin, ja tutkimusartikkeleiden pohjalta syntetisoitiin näitä vastauksia. Ensimmäiseen kysymykseen vastattiin kuudessa eri artikkelissa, kun taas toiseen kysymykseen löytyi vastauksia neljästä eri artikkelista. Analyysin avulla pystyttiin selvittämään tutkimusartikkelien välisiä yhtäläisyyksiä ja eroavuuksia sekä hahmottamaan kokonaiskuva tutkimuskysymysten osalta. Jokainen artikkeli toi oman näkökulmansa ja panoksensa tutkimuskenttään, mikä rikasti ymmärrystä aiheesta monipuolisesti. Tutkimusaineiston perusteella pystyttiin muodostamaan kattava käsitys tutkimuskysymyksiin liittyen, ja eri lähteistä saadut vastaukset täydensivät toisiaan. Tämä monipuolinen lähestymistapa mahdollisti syvällisemmän tarkastelun ja tarjosi vahvan pohjan päätelmille ja johtopäätöksille tutkimuksen tuloksista.

Induktiivisessa sisällönanalyysissa aineiston käsittely tapahtuu kolmessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa aineistoa yksinkertaistetaan, jolloin nostetaan esiin tutkimuskysymyksiin liittyvät keskeiset ilmaisut. Tämän jälkeen nämä yksinkertaistetut ilmaisut järjestetään ryhmiin, eli klusteroidaan, tunnistamalla niistä samankaltaisuuksia tai eroja. Ryhmitellyistä yksinkertaistuksista syntyy alaluokkia yhdistämällä keskenään samansisältöisiä ilmaisuja. Alaluokkien pohjalta voidaan edelleen muodostaa yläluokkia, ja yläluokista pääluokkia, mikä tarkoittaa abstrahoimista. (Elo ym. 2022: 219–223.)

Jokainen tieteellinen tutkimusartikkeli, joka valittiin tähän katsaukseen, luettiin huolellisesti useaan otteeseen, jotta kokonaiskuva saatiin muodostettua mahdollisimman kattavaksi. Aineisto voitiin jakaa etukäteen tunnetun jaottelun, kuten tässä opinnäytetyössä on toteutettu. Ryhmittely tapahtui tutkimuskysymysten pohjalta. Jokaisesta artikkelista laadittiin oma taulukko, johon kerättiin aineistosta esiin nousseet keskeiset tiivistykset, jotka vastasivat asetettuihin tutkimuskysymyksiin (Taulukko 4).

Taulukko 4. Esimerkki alkuperäisen aineiston tiivistämisestä ensimmäisen tutkimuskysymyksen yhteydessä

Alkuperäisilmaisu	Suomennos	Pelkistetty ilmaisu
According to the study, parental co-parenting behavior has a significant association with children's externalizing and internalizing problems. In particular, cooperation, conflict, competition, and triangulation were strongly linked to both types of issues. The findings support previous research and provide an empirical basis for understanding the connection between parental co-parenting behavior and children's well-being. (Fengqing ym. 2022.)	Tutkimuksen mukaan vanhempien yhteishuoltokäyttäytymisellä on merkittävä yhteys lasten ulkoisiin ja sisäisiin ongelmiin. Erityisesti yhteistyö, konfliktit, kilpailu ja kolmioittuminen osoittautuivat olevan vahvasti yhteydessä molempien ongelmatyyppien esiintymiseen. Tulokset tukevat aiempia tutkimuksia ja tarjoavat empiirisen perustan vanhempien yhteishuoltokäyttäytymisen ja lasten hyvinvoinnin välisten yhteyksien ymmärtämiselle	Yhteisvanhemmuudella on merkittävä vaikutus lasten hyvinvointiin.
According to the study, parents practicing joint physical custody (JPC) reported higher levels of life satisfaction on average than those practicing sole physical custody (SPC). However, when the quality of co-parenting and the frequency of interparental conflict were taken into account, the direct association between custody arrangement and life satisfaction was no longer statistically significant. Instead, JPC was strongly associated with better co-parenting and lower levels of interparental conflict — both of which were clearly linked to higher life satisfaction among parents. (Augustijn, 2023)	Tutkimuksen mukaan vuoroasumista (JPC) harjoittavat vanhemmat kokivat keskimäärin suurempaa elämäntyytyväisyyttä kuin yksinasumista (SPC) harjoittavat vanhemmat. Kuitenkin, kun analyysissä otettiin huomioon yhteisvanhemmuuden laatu ja vanhempien välisten konfliktien määrä, suora yhteys huoltajajärjestelyn ja elämäntyytyväisyyden välillä ei enää ollut tilastollisesti merkitsevä. Sen sijaan vuoroasuminen oli vahvasti yhteydessä parempaan yhteisvanhemmuuteen ja vähäisempään vanhempien väliseen konfliktiin – ja nämä tekijät puolestaan olivat selkeästi yhteydessä vanhempien korkeampaan elämäntyytyväisyyteen	Yhteisvanhemmuus lisää vakauden tunnetta lapsille.
Physical custody arrangements affect children's mental health in various ways. It is important to note that the impacts may differ based on whether the situation is informed by children's or parents' perspectives. Studies show that parental mental health and the quality of the parent-child relationship are more significant factors in understanding children's mental health than the physical custody arrangements themselves. This suggests that while custody agreements are important, a child's well-being depends more on parents' ability to provide emotional support and maintain healthy relationships with their children. (Brocken ym. 2023)	Fyysiset huoltajajärjestelyt vaikuttavat lasten mielenterveyteen monin eri tavoin. On tärkeää huomata, että vaikutukset voivat vaihdella sen mukaan, perustuuko tilanne lasten vai vanhempien antamiin tietoihin. Tutkimukset osoittavat, että vanhempien mielenterveys sekä vanhempi-lapsi-suhteen laatu ovat merkittävämpiä tekijöitä lasten mielenterveyden kannalta kuin itse fyysiset huoltajajärjestelyt. Tämä viittaa siihen, että vaikka huoltajussopimukset ovat tärkeitä, lapsen hyvinvointi riippuu enemmän vanhempien kyvystä tarjota emotionaalista tukea ja ylläpitää terveyttä suhteissaan lapsiin.	Fyysisillä huoltajajärjestelyillä on merkittävä vaikutus lasten hyvinvointiin.

Tämän jälkeen jokaisesta tutkimusartikkelista, joka käsittelee samaa tutkimuskysymystä, koottiin tiivistetyt ilmaisut yhteen ja järjestettiin samankaltaiset ilmaisut samaan kategoriaan. Tämän prosessin perusteella syntyivät alaluokat (Taulukko 5).

Taulukko 5. Esimerkki alaluokkien syntymisestä.

Pelkistetty ilmaisu	Alaluokka
Hyvät vanhemmuustaidot edistävät lapsen emotionaalista kehitystä.	Vanhemmuustaitojen merkitys
Ulkoiset ongelmat, kuten käyttäytymishäiriöt, ovat helpommin havaittavissa.	Konfliktien vaikutus
Avoin kommunikaatio vähentää lapsille aiheutuvia stressitekijöitä	Vanhempien välinen kommunikaatio

Yhdistämällä alaluokkia luotiin yläluokkia. Näistä yläluokista muodostettiin jokaiselle tutkimuskysymykselle yksi pääluokka, joka vastaa kyseistä kysymystä (Taulukko 6).

Taulukko 6. Esimerkki yläluokan syntymisestä.

Alaluokka	Yläluokka	Pääluokka
Kasvatusmenetelmät	Konfliktit ja käyttäytyminen	Yhteisvanhemmuus ja lasten hyvinvointi
Konfliktien vaikutus		
Vanhempien välinen kommunikatio	Kommunikaation merkitys	

5 Tulokset

Tutkimuksessa tarkasteltiin kymmentä tieteellistä artikkelia (Liite 3), jotka käsitelivät tutkimuskysymyksiä omien otsikoidensa alla. Yhteisvanhemmuus ja vanhempien väliset konfliktit lasten hyvinvointiin eron jälkeen käsittelevät seuraavia aiheita: yhteistyövanhemmuuden vaikutus, konfliktit ja käyttäytyminen, kommunikaation merkitys sekä huoltajuusjärjestelyt. Vanhempien vanhemmuustaitojen vaikutus lasten käyttäytymiseen ja hyvinvointiin yhteisvanhemmuusjärjestelyissä il-menee äidin vanhemmuustaitojen, isän osallistumisen ja perheen resilienssin kautta.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen, joka käsittelee sitä, miten yhteistyövanhemmuus ja vanhempien väliset konfliktit vaikuttavat lasten hyvinvointiin eron jälkeen, syntyi yhteensä kuusi alaluokkaa ja neljä yläluokkaa. Näiden perusteella koottiin yksi pääluokka, joka vastaa tutkimuskysymyksen sisältöä.

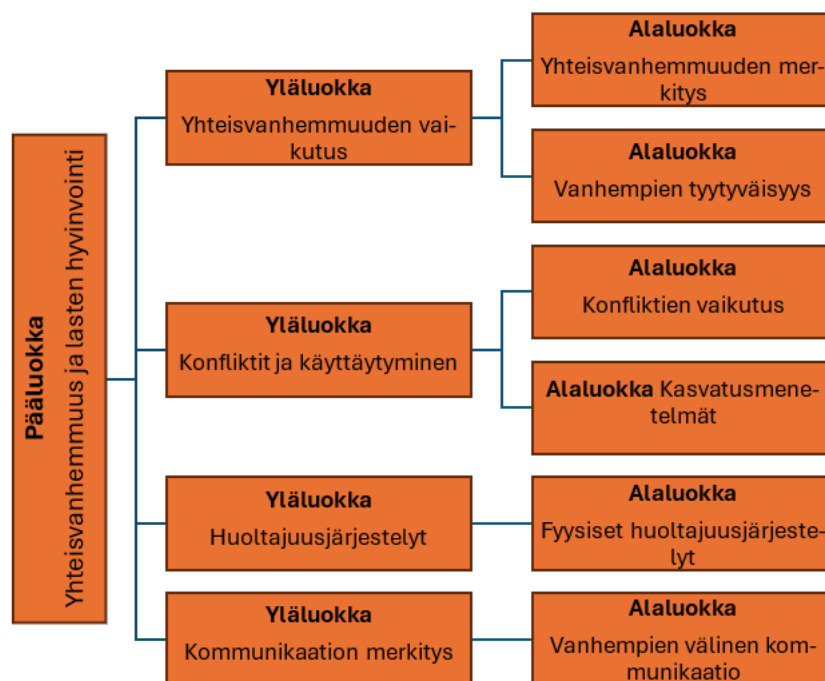
Toiseen tutkimuskysymykseen, joka käsittelee sitä, miten vanhempien vanhemmuustaidot vaikuttavat lasten käyttäytymiseen ja hyvinvointiin yhteisvanhemmuusjärjestelyissä, muodostui yhteensä viisi alaluokkaa ja kolme yläluokkaa. Näiden perusteella koottiin yksi pääluokka, joka vastaa tutkimuskysymyksen sisältöä.

Aineistosta kehittyi yhteensä yksitoista alaluokkaa, seitsemän yläluokkaa ja kaksi pääluokkaa. Tämä rakenne auttaa syventämään ymmärrystä käsiteltävästä aiheesta ja mahdollistaa tarkastelun eri näkökulmista. Alaluokat keskittyvät tiettyihin teemoihin, kun taas yläluokat yhdistävät niitä laajemmiksi kokonaisuuksiksi. Pääluokat tarjoavat puolestaan yleiskuvan tutkimuksen keskeisistä sisällöistä.

5.1 Yhteisvanhemmuus ja lasten hyvinvointi

Yhteistyövanhemmuuden ja konfliktien vaikutus lasten hyvinvointiin eron jälkeen jakautuu seuraaviin yläluokkiin: yhteisvanhemmuuden vaikutus, konfliktit ja käyttäytyminen, huoltajuusjärjestelyt sekä kommunikaation merkitys.

Yhteisvanhemmuuden vaikutus liittyi alaluokkiin: yhteisvanhemmuuden merkitys ja vanhempien tyytyväisyys. Konfliktit ja käyttäytyminen liittyivät alaluokkiin: konfliktien vaikutus ja kasvatusmenetelmät. Huoltajuusjärjestelyt liittyivät alaluokkaan: fyysiset huoltajuusjärjestelyt. Kommunikaation merkitys liittyi alaluokkaan: vanhempien välinen kommunikaatio (Kuva 5).

Kuva 5. Yhteistyövanhemmuuden ja konfliktien vaikutus lasten hyvinvointiin eron jälkeen -aineiston (n=11) sisällönanalyysin luokittelu ja eteneminen.

5.1.1 Yhteisvanhemmuuden vaikutus

Yhteisvanhemmuus on keskeinen tekijä lasten hyvinvoinnissa. Onnistunut yhteistyö vanhempien välillä voi luoda lapsille vakaamman ja turvallisemman ympäristön, jossa he voivat kasvaa ja kehittyä ilman merkittäviä häiriöitä tai stressitekijöitä. Kuitenkin, mikäli yhteistyö epäonnistuu, seuraukset voivat olla vakavia. Epäonnistunut yhteistyö voi johtaa merkittäviin ongelmiin, kuten ulkoisiin käytöshäiriöihin ja sisäisiin haasteisiin, kuten henkiseen hyvinvointiin (Fengqing ym. 2022; Augustijn 2023.)

Vanhempien välisen yhteistyön laatu, riidat ja kilpailutilanteet ovat keskeisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat lasten kehitykseen. Jatkuvat konfliktit voivat aiheuttaa lapsille stressiä ja ahdistusta, mikä puolestaan voi heikentää heidän sosiaalisia taitojaan ja itsetuntoaan. Tutkimukset ovat osoittaneet, että lapsilla, jotka elävät vanhempien välisessä konfliktissa, esiintyy useammin käytöshäiriöitä ja tunne-elämän ongelmia, mikä korostaa yhteistyön merkitystä (Fengqing ym. 2022.)

Toisaalta tutkimukset osoittavat, että vanhemmat, jotka valitsevat yhteisvanhemmuuden, kokevat usein suurempaa tyytyväisyyttä elämäänsä verrattuna yksinhuoltajiin. Yhteisvanhemmuus mahdollistaa vanhempien jakavan vastuuta ja tukea toisiaan, mikä voi vähentää stressiä ja parantaa elämänlaatua. Hyvät käytännöt, kuten avoin kommunikaatio ja yhteiset päätöksentekoprosessit, ovat keskeisiä syitä, miksi yhteisvanhemmuus voi vähentää vanhempien välistä konfliktia (Brockner ym. 2023; Cindyn ym. 2020.)

Lisäksi on havaittu, että yhteisvanhemmuus edistää vanhempien elämään tyytyväisyyttä ja luo lapsilleen turvallisen kasvuympäristön. Avoin kommunikaatio ja yhteinen päätöksenteko eivät vain vähennä konflikteja, vaan myös vahvistavat vanhempien välistä suhdetta, mikä heijastuu positiivisesti lasten psykologiseen hyvinvointiin. Lapsilla, jotka kasvavat ympäristössä, jossa vanhemmat tekevät yhteistyötä, on paremmat mahdollisuudet kehittää sosiaalisia taitojaan ja emotionaalista älykkyyttään.

Yhteenvedona voidaan todeta, että yhteisvanhemmuus on merkittävä tekijä lasten hyvinvoinnissa. Onnistunut yhteistyö ei ainoastaan paranna vanhempien omaa elämää, vaan myös luo lapsille turvallisen ja tukevan ympäristön, jossa he voivat kukoistaa (Fengqing ym. 2022; Augustijn 2023.)

5.1.2 Konfliktit ja käyttäytyminen

Konfliktien ja käyttäytymisen näkökulmasta yhteisvanhemmuudella on merkittävä vaikutus lasten hyvinvointiin. Epäonnistunut yhteistyö vanhempien välillä voi johtaa vakaaviin ongelmiin, jotka ilmenevät sekä ulkoisina käytöshäiriöinä että sisäisinä haasteina, kuten heikentyneenä henkisenä hyvinvointina. Tällöin yhteistyön laatu, riidat ja vanhempien välinen kilpailu korostuvat, ja nämä tekijät voivat vaikuttaa suoraan lapsen kehitykseen ja hyvinvointiin. Tutkimustulokset tukevat aikaisempia havaintoja ja vahvistavat yhteisvanhemmuuden merkitystä lapsen kehitykselle ja hyvinvoinnille (Fengqing ym. 2022; Piresin ym. 2021.)

Erytisesti ankara kasvatus, vanhempien väliset konfliktit ja kolmiodraamat voivat heikentää lapsen sopeutumiskykyä varhaisessa kehitysvaiheessa. Tällaiset tilanteet voivat aiheuttaa lapsille stressiä ja ahdistusta, mikä heikentää heidän kykyään kehittää sosiaalisia taitoja ja emotionaalista älykkyyttä. Kesken oleva huoltajuusprosessi voi pahentaa vanhempien välistä konfliktia, mikä tekee perheen dynamiikan huomioimisesta entistä tärkeämpää. Stressaavina aikoina, jolloin vanhemmuusprosessi on edelleen kesken, on välttämätöntä edistää yhteistyötä ja vähentää konflikteja, jotta lapset voivat kehittyä terveellisesti ja hyvinvoivasti. (Cindyn ym. 2020.)

Vanhempien väliset konfliktit eivät ainoastaan vaikuta suoraan lapsiin, vaan ne voivat myös luoda ympäristön, jossa lapset oppivat huonoja käsittelytapoja. Esimerkiksi jatkuvat riidat voivat opettaa lapsille, että konfliktit ratkaistaan aggressiivisesti tai vetäytymällä, mikä voi johtaa ongelmiin heidän omissa ihmissuhteissaan. Tällöin on tärkeää, että vanhemmat miettivät omia käytäntöjään ja pyrkivät edistämään avointa kommunikatiota, jotta lapset voivat nähdä esimerkkejä terveistä vuorovaikutustavoista. Vanhempien käyttäytyminen ja asenteet heijastuvat suoraan lasten käyttäytymiseen. Esimerkiksi, jos vanhemmat ratkaisevat erimielisyytensä rakentavasti, lapset oppivat, kuinka käsitellä omia konfliktejaan myönteisesti. Tämä voi johtaa parempaan sopeutumiseen ja terveempään kehitykseen. Toisaalta ankara kasvatus ja epäoikeudenmukaisuus voivat johtaa lapsen kehityksen ongelmiin, kuten ahdistukseen ja käyttäytymishäiriöihin. Yhteenvetona voidaan todeta, että yhteisvanhemmuudella on keskeinen rooli lasten hyvinvoinnissa. Onnistunut vanhempien yhteistyö ei ainoastaan vähennä konflikteja, vaan myös luo lapsille turvallisen ja vakaan ympäristön, joka on elintärkeä heidän kehitykselleen. Vanhempien tulisi pyrkiä kehittämään omia vuorovaikutustaitojaan ja edistämään myönteistä perhedynamiikkaa, jotta lapset voivat kasvaa terveiksi ja hyvinvoiviksi aikuisiksi (Piresin ym. 2021; Cindyn ym. 2020).

5.1.3 Huoltajuusjärjestelyt

Yhteisvanhemmuus on tärkeä järjestely lasten hyvinvoinnin ja mielenterveyden kannalta eron jälkeen. Ero voi olla lapsille henkisesti haastava tilanne, ja siksi vanhempien välinen yhteistyö on keskeisessä roolissa lapsen sopeutumisessa uuteen perhesuhteeseen. Fyysisillä huoltajuusjärjestelyillä on merkittävä vaikutus lasten hyvinvointiin, riippuen siitä, tarkastellaanko asiaa lasten vai vanhempien näkökulmasta. Lasten hyvinvointi on usein sidoksissa siihen, miten heidän vanhempansa onnistuvat luomaan toimivan yhteistyösuhteen. Vanhempien kyky jakaa vastuu, kommunikoida avoimesti ja tukea toisiaan on olennaista, sillä tämä vaikuttaa suoraan lasten kehitykseen ja hyvinvointiin (Brockerin ym. 2023; Walperin ym. 2021.)

Fyysinen huoltajuus on kuitenkin harvinaista, ja useat tekijät vaikuttavat huoltajuuden järjestelyihin. Isän asuinpaikan etäisyys, yhteisvanhemmuuden laatu, sosioekonomiset tekijät ja lasten ikä ovat kaikki tärkeitä huomioitavia seikkoja. Esimerkiksi, jos isä asuu kaukana, se voi vaikeuttaa lapsen päivittäistä elämää ja suhteita molempiin vanhempiin. Tällaiset etäisyydet voivat lisätä lapsen stressiä ja aiheuttaa tunteita, kuten huolta ja epävarmuutta. Korkea yhteisvanhemmuus helpottaa jaetun huoltajuuden säilyttämistä, mikä korostaa vastuuden jakamisen tarvetta eron jälkeen. Tällaiset järjestelyt voivat myös vähentää vanhempien välistä kilpailua, mikä on tärkeää lapsen turvallisuuden ja hyvinvoinnin kannalta. Kun vanhemmat pystyvät työskentelemään yhdessä, se luo lapsille vakaamman ympäristön, jossa he voivat kasvaa ja kehittyä. (Walperin ym. 2021.)

Hyvät huoltajuusjärjestelyt voivat tarjota lapsille turvallisuuden tunnetta ja vähentää eron aiheuttamaa stressiä, mikä puolestaan tukee heidän psykologista hyvinvointiaan. Lapsilla, jotka kokevat vanhempiensa välisen yhteistyön sujuvana, on todennäköisesti paremmat mahdollisuudet kehittää terveitä ihmissuhteita ja sopeutua koulumaailmaan ja sosiaalisiin tilanteisiin. Tämä on erityisen tärkeää nuoremmilla lapsilla, jotka tarvitsevat jatkuvuutta ja turvaa arjessaan. Yhteenvetona voidaan todeta, että toimivat huoltajuusjärjestelyt ja vahva yhteisvanhemmuus ovat keskeisiä tekijöitä lasten hyvinvoinnin tukemisessa eron jälkeen. Vanhempien yhteistyö ja kyky jakaa vastuuta eivät ainoastaan vähennä lasten stressiä, vaan myös luovat ympäristön, jossa lapset voivat kasvaa ja kehittyä terveesti. Tämän vuoksi vanhempien tulisi panostaa yhteisvanhemmuuteen ja kehittää omaa vuorovaikutustaan, jotta he voivat tarjota lapsilleen mahdollisimman myönteisen ja tuen täyteen kasvuympäristön. Tällöin on tärkeää, että vanhemmat ovat valmiita joustamaan ja mukautumaan muuttuviin olosuhteisiin, jotta lapsen tarpeet tulevat aina ensisijaisiksi. Tämä voi tarkoittaa avoimia keskusteluja

huoltajuusjärjestelyistä ja lasten tarpeiden huomioimista jatkuvasti. (Walperin ym. 2021; Lamela ym. 2015.)

5.1.4 Kommunikaation merkitys

Yhteisvanhemmuudessa on merkittäviä yhteyksiä yhteishuoltajuuden tuen, yhteistyön ja lasten käytösongelmien sekä mielenterveysongelmien välillä. Tutkimukset osoittavat, että yhteishuoltajuuden tuki ja yhteistyö korreloivat positiivisesti lasten itsetunnon ja akateemisen suoriutumisen kanssa. Tämä viittaa siihen, että vanhempien tulisi aktiivisesti edistää yhteistyötä ja tukea toisiaan lapsen kasvatuksessa, mikä voi parantaa lasten elämänlaatua ja tulevaisuuden näkymiä (Walperin ym. 2021; Lamela ym. 2015.)

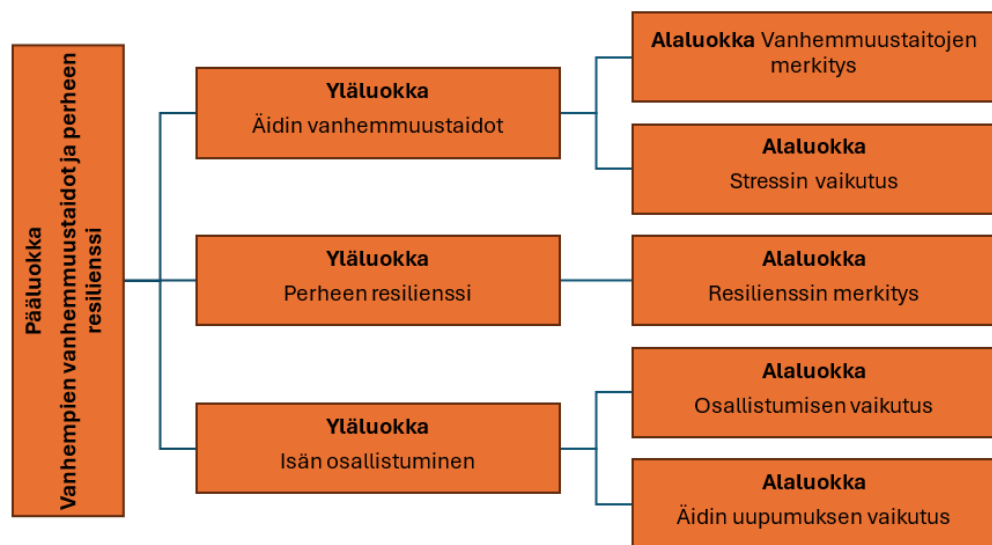
Yhteisvanhemmuus ja avoin kommunikaatio ovat avaintekijöitä jaetun huoltajuuden onnistumisessa. Avoin viestintä vanhempien välillä voi ehkäistä konflikteja ja parantaa yhteistyötä, mikä puolestaan tukee lasten hyvinvointia. Kun vanhemmat kommunikoivat avoimesti, he pystyvät jakamaan huolenaiheensa ja tarpeensa, mikä luo perustan luottamukselle ja ymmärrykselle. Avoin kommunikaatio voi myös vähentää lapsille aiheutuvia stressitekijöitä, jotka liittyvät vanhempien välisiin erimielisyyksiin. Kun lapset näkevät, että vanhemmat pystyvät ratkaisemaan erimielisyytensä rakentavasti, he oppivat myös itse parempia konfliktinratkaisukeinoja. Tämä voi johtaa myönteisiin vaikutuksiin lasten sosiaalisissa taidoissa ja emotionaalisessa kehityksessä (Walperin ym. 2021; Cindyn ym. 2020.)

Avoin kommunikaatio luo perustan, jolla voidaan tukea lapsen tarpeita ja varmistaa, että hänen hyvinvointinsa on etusijalla. Vanhempien on tärkeää olla herkkiä lapsen tunteille ja tarpeille, ja tämä onnistuu parhaiten, kun viestintä on avointa. Yhteistyö vanhempien välillä voi myös auttaa lapsia tuntemaan olonsa turvalliseksi ja rakastetuksi, mikä on elintärkeää heidän henkiselle hyvinvoinnilleen. Yhteenvetona voidaan todeta, että avoin ja tehokas kommunikaatio on keskeinen tekijä yhteishuoltajuuden onnistumisessa. Vanhempien tulisi panostaa vuorovaikutustaitoihinsa ja pyrkiä rakentamaan myönteisiä suhteita toisiinsa, jotta he voivat tarjota lapsilleen parhaan mahdollisen tukiverkoston ja ympäristön. Tämä ei ainoastaan paranna lasten elämänlaatua, vaan myös edistää heidän kehitystään ja hyvinvointiaan (Walperin ym. 2021; Lamela ym. 2015.)

5.2 Vanhempien vanhemmuustaidot ja perheen resilienssi

Vanhempien vanhemmuustaitojen vaikutusta lasten käyttäytymiseen ja hyvinvointiin yhteisvanhemmuusjärjestelyissä voidaan kuvata kolmella yläluokalla. Nämä yläluokat ovat: äidin vanhemmuustaidot, perheen resilienssi ja isän osallistuminen.

Äidin vanhemmuustaidot liittyivät alaluokkiin vanhemmuustaitojen merkitys ja stressin vaikutus. Perheen resilienssi liittyi alaluokkaan resilienssin merkitys. Isän osallistuminen puolestaan liittyi alaluokkiin osallistumisen vaikutus ja äidin uupumuksen vaikutus (Kuva 6).

Kuva 6. Vanhempien vanhemmuustaitojen vaikutusta lasten käyttäytymiseen ja hyvinvointiin yhteisvanhemmuusjärjestelyissä (n=9) tarkasteltiin sisällönanalyysin luokittelun avulla.

5.2.1 Äidin vanhemmuustaidot

Yhteisvanhemmuudella ei näyttänyt olevan suoraa vaikutusta lasten ongelmakäyttäytymiseen. Sen sijaan äidin vanhemmuustaidot ja kyvyt toimivat tärkeinä tekijöinä äidin havaitun yhteisvanhemmuuden ja lapsen käyttäytymisen välillä. Tämä korostaa äitien roolia perheen dynamiikassa ja viittaa siihen, että äitien tukeminen vanhemmuustaitoissa voi parantaa koko perheen hyvinvointia (Baocheng ym. 2024; Qiao ym. 2024.)

Äidin vanhemmuustaidot ja kyvyt ovat keskeisiä tekijöitä äidin havaitun yhteisvanhemmuuden ja lapsen käyttäytymisen välillä. Äidin kyky reagoida lapsen tarpeisiin, luoda turvallinen ympäristö ja edistää myönteisiä vuorovaikutustaitoja vaikuttaa suoraan lapsen kehitykseen. Kun äidit saavat tukea vanhemmuustaitojensa kehittämisessä, se voi parantaa heidän itsevarmuuttaan ja kykyään hallita perhesuhteita, mikä puolestaan hyödyttää lasten käyttäytymistä. Vanhemmuustaitojen kehittäminen voi tapahtua monin eri tavoin. Esimerkiksi osallistuminen vanhemmuusryhmiin tai -kursseille voi tarjota äideille käytännön työkaluja ja strategioita haastavien tilanteiden hallitsemiseen. Tällaiset ohjelmat voivat myös tarjota vertaistukea, mikä auttaa äitejä tuntemaan itsensä vähemmän yksinäisiksi vanhemmuuden haasteiden keskellä. Lisäksi vanhempainyhteistyö koulussa voi vahvistaa äitien roolia ja tarjota tietoa lasten kehityksestä. Äidin vanhemmuusstressi toimii välittäjänä yhteishuoltajuuden ja lasten ongelmakäyttäytymisen välillä. Äidin kokemus stressiä voi johtua monista tekijöistä, kuten taloudellisista huolista, ajankäytön haasteista tai emotionaalisista paineista, jotka liittyvät yhteishuoltajuuden vaatimuksiin. Tämä stressi voi heikentää äidin kykyä tarjota lapselleen tarvittavaa tukea ja huolenpitoa, mikä voi johtaa lasten käyttäytymisongelmiin, kuten aggressiivisuuteen, vetäytymiseen tai vaikeuksiin sosiaalisissa suhteissa. Kun äiti on stressaantunut, hänen reagointinsa lapsen tarpeisiin voi olla vähemmän herkkä, mikä voi edelleen pahentaa lasten ongelmakäyttäytymistä. Tämän vuoksi on tärkeää tunnistaa ja käsitellä äidin stressin lähteitä, jotta voidaan parantaa sekä äidin että lasten hyvinvointia. Stressinhallintatekniikoiden, kuten liikunnan ja sosiaalisen tuen hakemisen, opettaminen voi auttaa äitejä hallitsemaan stressiään tehokkaammin. (Zhu ym. 2024; Cindyn ym. 2020.)

Vaikka äidin vanhemmuustaidot ovat keskeisiä, isien rooli ei näyttänyt olevan yhtä voimakas vaikuttaja. Tämä herättää kysymyksiä isien tuen tarpeesta ja heidän osallistumisensa merkityksestä. Isien aktiivinen osallistuminen voi kuitenkin täydentää äidin roolia ja luoda tasapainoisemman perhedynamiikan. Isät voivat tarjota erilaisia näkökulmia ja lähestymistapoja lasten kasvatukseen, mikä rikastuttaa lapsen kehitysympäristöä. Vanhempainyhteistyö ja tuki voivat yhdessä parantaa lasten kehitystä ja hyvinvointia (Baocheng ym. 2024.)

Yhteisvanhemmuus vaatii jatkuvaa vuorovaikutusta, tukea ja yhteistyötä, jotta vanhemmat voivat yhdessä luoda parhaan mahdollisen ympäristön lapsilleen. Kun vanhemmat kommunikoivat avoimesti ja jakavat vastuuta, se voi luoda myönteisen ilmapiirin, jossa lapset voivat kasvaa ja kehittyä. Tällainen yhteistyö voi sisältää yhteisiä päätöksiä kasvatuksessa, päivittäisten rutiinien koordinoimista ja lapsen tarpeiden huomioimista.

Äidin vanhemmuustaidot ja hyvinvointi ovat keskeisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat lasten käyttäytymiseen ja kehitykseen. Vanhempien tulisi panostaa sekä äidin että isän tukemiseen, jotta perheessä voidaan luoda myönteinen ja kannustava ympäristö. Tällöin voidaan edistää lasten hyvinvointia ja kehitystä sekä vähentää ongelmakäyttäytymistä (Cindyn ym. 2020; Baocheng ym. 2024).

5.2.2 Perheen resilienssi

Yhteisvanhemmuusohjelmilla on merkittäviä positiivisia vaikutuksia vanhempien hyvinvointiin, yhteisvanhemmuuteen ja romanttisten suhteiden laatuun. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että näillä ohjelmilla on pieni, mutta merkittävä vaikutus, mikä tarjoaa lisäarvoa sekä haavoittuville perheille että perheille, joilla ei ole suuria vaikeuksia. Ohjelmat voivat tarjota vanhemmille työkaluja ja resursseja, jotka auttavat heitä navigoimaan vaikeissa tilanteissa ja parantamaan yhteistyötään. Yhteisvanhemmuusohjelmat parantavat vanhempien hyvinvointia ja tarjoavat keinoja, jotka auttavat perheitä selviytymään haasteista, mikä puolestaan voi parantaa lasten hyvinvointia (Cindyn ym. 2020; Qiao ym. 2024.)

Perheen resilienssi ja tuki yhteishuoltajuudessa auttavat tehokkaasti vähentämään stressiä ja lasten ongelmakäyttäytymistä. Resilienssi, eli kyky sopeutua ja selvitä vaikeista tilanteista, on keskeinen tekijä perheen hyvinvoinnissa. Resilientit perheet pystyvät kohtaamaan haasteet yhdessä ja löytämään keinoja selvitä vaikeista ajoista (Zhu ym. 2024; Qiao ym. 2024.)

Perheen tuki voi ilmetä monin tavoin, kuten emotionaalisenä tukena, käytännön apuna arjen haasteissa tai sosiaalisena verkostona, joka tarjoaa lisäresursseja ja apua. Tällainen tuki voi auttaa äitiä hallitsemaan stressiään tehokkaammin, mikä puolestaan vaikuttaa myönteisesti lasten käyttäytymiseen ja hyvinvointiin (Zhu ym. :2024.)

Resilienssin kehittäminen perheessä voi sisältää myös yhteisiä aktiviteetteja, kuten perhepelejä tai ulkoiluretkiä, jotka vahvistavat perhesiteitä. Kommunikaatio ja ongelmanratkaisutaitojen harjoittelu ovat keskeisiä elementtejä, jotka auttavat perhettä selviytymään yhdessä vaikeuksista. Näin perhe voi rakentaa vahvempia suhteita ja kehittää kykyään kohdata tulevaisuuden haasteet, mikä edistää sekä vanhempien että lasten hyvinvointia. Esimerkiksi perhepelit voivat auttaa lapsia oppimaan yhteistyötaitoja ja luottamusta, kun taas ulkoiluretket tarjoavat mahdollisuuden viettää aikaa yhdessä ja luoda yhteisiä muistoja. Resilienssin merkitys korostuu erityisesti yhteishuoltajuuden kontekstissa, jossa vanhemmat voivat kokea lisäpaineita ja haasteita. Vahva

perhesiteiden tukeminen voi olla ratkaisevaa, jotta kaikki perheenjäsenet voivat kukoistaa. Yhteenvedona voidaan todeta, että yhteisvanhemmuusohjelmat tarjoavat arvokkaita resursseja, jotka voivat parantaa vanhempien hyvinvointia ja perheen resilienssiä. Vahvat perhesiteet, tuki ja yhteistyö ovat avaintekijöitä, jotka auttavat perheitä navigoimaan haasteissa ja vähentämään lasten ongelmakäyttäytymistä. Tällöin sekä vanhemmat että lapset voivat kukoistaa ja kehittää myönteisiä suhteita, jotka tukevat koko perheen hyvinvointia. Resilienssin kehittäminen on keskeinen strategia, joka luo pohjan vahvalle ja toimivalle perhedynamiikalle, ja se voi auttaa perheitä selviytymään paremmin niin arjessa kuin kriisitilanteissa (Zhu ym. 2024; Cindyn ym. 2020 & Qiao ym. 2024.).

5.2.3 Isän osallistuminen

Isien aktiivinen osallistuminen yhteishuoltajuudessa voi parantaa lasten sosiaalisia taitoja ja emotionaalista kehitystä, mikä on erityisen tärkeää varhaisessa kehitysvaiheessa. Tutkimukset osoittavat, että isän läsnäolo ja osallistuminen vaikuttavat myönteisesti lasten kykyyn kehittää suhteita ikätovereihinsa sekä heidän kykyynsä ilmaista tunteitaan. Isän rooli ei ole vain täydentävä; hän voi toimia tärkeänä tukena äidille ja lapsille. Isän aktiivinen osallistuminen voi auttaa tasapainottamaan perheen dynamiikkaa ja vähentämään äidin uupumusta. Kun isä on läsnä ja aktiivinen, se voi vähentää äidin psykologista kuormitusta, mikä puolestaan vaikuttaa myönteisesti lasten käyttäytymiseen ja kehitykseen (Qiao ym. 2024; Zhu ym. 2024.)

Äidin uupumus ja psykologinen aggressio voivat merkittävästi vaikuttaa lasten käyttäytymiseen yhteishuoltajuudessa. Äidin uupumus voi johtua monista tekijöistä, kuten pitkistä työpäivistä, perheen vaatimuksista tai emotionaalista haasteista. Tällöin äidin kyky reagoida lapsen tarpeisiin ja käyttäytymiseen heikkenee, mikä voi johtaa lasten käytösongelmien lisääntymiseen. Uupunut äiti voi olla vähemmän kärsivällinen ja alttiimpi negatiivisille tunteille, mikä voi vaikuttaa lapsen itsetuntoon ja sosiaalisiin taitoihin (Qiao ym. :2024.)

On erityisen tärkeää korostaa äidin hyvinvoinnin merkitystä lasten kehitykselle. Äideille tulisi tarjota tarpeeksi tukea, jotta he voivat paremmin hoitaa perheen tarpeita ja edistää lasten hyvinvointia. Tuki voi vaihdella emotionaalisesta tuesta käytännön apuun, kuten lastenhoitoon ja kotitöihin. Kun äidit saavat tukea, heidän kykynsä reagoida lapsen tarpeisiin paranee, mikä voi johtaa myönteisiin muutoksiin lasten käyttäytymisessä ja kehityksessä. Isän aktiivinen osallistuminen ja äidin hyvinvointi ovat keskeisiä

tekijöitä, jotka vaikuttavat alle kouluikäisten lasten käyttäytymiseen. Vanhempien välinen yhteistyö ja tuki voivat luoda myönteisen ympäristön, jossa lapset voivat kehittyä terveesti. Yhteistyö voi ilmetä monin tavoin, kuten yhteisissä päätöksissä lasten kasvatuksessa, vuorovaikutuksessa lasten kanssa ja perhesuhteiden ylläpitämisessä. Kun vanhemmat työskentelevät yhdessä, he voivat jakaa vastuuta ja tukea toisiaan, mikä johtaa vähemmän stressaavaan ympäristöön. Tämä yhteistyö voi myös opettaa lapsille hyviä sosiaalisia taitoja ja yhteistyökykyä, kun he näkevät vanhempiensa esimerkin. Tämän vuoksi on tärkeää, että perheissä panostetaan sekä isän että äidin osallistumiseen ja hyvinvointiin, jotta lasten kehitys ja hyvinvointi saadaan parhaiten tuettua. Vanhempien tulisi olla tietoisia omasta hyvinvoinnistaan ja sen vaikutuksesta lasten kehitykseen. Kun perheessä on tasapainoa ja tukea, lapset voivat kasvaa turvallisessa ja myönteisessä ympäristössä, mikä edistää heidän kokonaisvaltaista kehitystään. (Qiao ym. 2024; Baocheng ym. 2024.)

5.3 Yhteenveto tuloksista

Tutkimustulokset korostavat yhteistyövanhemmuuden ja vanhempien roolien merkitystä lasten hyvinvoinnissa eron jälkeen. Yhteistyövanhemmuus jakautuu useisiin keskeisiin osa-alueisiin, kuten yhteisvanhemmuuden vaikutukseen, konfliktien ja käyttäytymisen dynamiikkaan, huoltajuusjärjestelyihin sekä kommunikaation merkitykseen.

Yhteisvanhemmuuden laadulla on merkittävä vaikutus lasten kehitykseen. Epäonnistunut yhteistyö voi johtaa ulkoisiin (esim. käyttäytymishäiriöt) ja sisäisiin (esim. henkisen hyvinvoinnin ongelmat) haasteisiin. Hyvä yhteisvanhemmuus tarjoaa lapsille vakaamman ympäristön, mikä parantaa heidän psykologista hyvinvointiaan. Vanhempien välisen avoimen kommunikaation on todettu vähentävän konflikteja ja parantavan lasten itsetuntoa sekä akateemista suoriutumista.

Konfliktit ja ankara kasvatus voivat heikentää lapsen sopeutumista, erityisesti stressaavissa tilanteissa, mikä tekee perheen dynamiikan huomioimisesta entistä tärkeämpää. Fyysisillä huoltajuusjärjestelyillä on myös merkittävä vaikutus lasten hyvinvointiin; toimiva yhteistyösuhde vanhempien välillä on keskeistä.

Äidin vanhemmuustaidot ja perheen resilienssi ovat keskeisiä tekijöitä, jotka vaikuttavat lasten käyttäytymiseen. Äidin stressi ja uupumus voivat johtaa ongelmiin lapsen kehityksessä, joten äitien tukeminen on elintärkeää. Isän aktiivinen osallistuminen yhteis- huoltajuudessa parantaa lasten sosiaalisia taitoja ja emotionaalista kehitystä, ja hän voi tasapainottaa perheen dynamiikkaa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että vanhempien yhteistyö, kommunikaatio ja roolit ovat ratkaisevia tekijöitä, jotka edistävät lasten hyvinvointia ja kehitystä eron jälkeen. Tukea tarvitsevien äitien ja isien rooli on tärkeä, jotta perheet voivat selvitä haasteista yhdessä

6 Pohdinta

6.1 Tulosten tarkastelu

Yhteistyövanhemmuus on tärkeä tekijä lasten hyvinvoinnissa, erityisesti eron jälkeen. Ero voi olla lapsille henkisesti raskas kokemus, joten vanhempien välinen yhteistyö on ensisijaisen tärkeää. Tutkimusten mukaan hyvä yhteisvanhemmuus voi vähentää lasten henkistä kuormitusta ja tukea heidän kehitystään (Fengqing ym. 2022; Augustijn 2023).

Yhteistyövanhemmuus ei ainoastaan paranna lasten hyvinvointia, vaan se vaikuttaa myös positiivisesti vanhempien elämänlaatuun. Vanhemmat, jotka pystyvät toimimaan yhdessä, kokevat usein enemmän tyytyväisyyttä elämäänsä kuin ne, jotka hoitavat vanhemmuuden yksin. Tämä yhteistyö parantaa kommunikaatiota ja vähentää konflikteja, mikä heijastuu lasten psykologiseen hyvinvointiin (Brocker ym. 2023; Cindyn ym. 2020).

Resilienssi, eli kyky selviytyä haasteista, on tärkeä osa yhteistyövanhemmuutta. Vanhemmat, jotka kokevat itsensä resilienssiltään vahvoiksi, pystyvät tarjoamaan lapsilleen vakaamman ja turvallisemman ympäristön (Jingjing Zhu ym. 2024). Erityisesti isien osallistuminen on noussut esille tutkimuksissa, sillä isien aktiivinen rooli voi parantaa lasten sosiaalisia taitoja ja emotionaalista kehitystä (Tianqi Qiao ym. 2024).

Yhteistyövanhemmuudessa voi kuitenkin esiintyä haasteita, kuten konfliktit ja kommunikaatiovaikeudet, jotka voivat vaikuttaa lasten sopeutumiseen. On tärkeää, että vanhemmat kehittävät yhteistyötaitojaan ja oppivat hallitsemaan erimielisyyksiä (Piresin ym. :2021.)

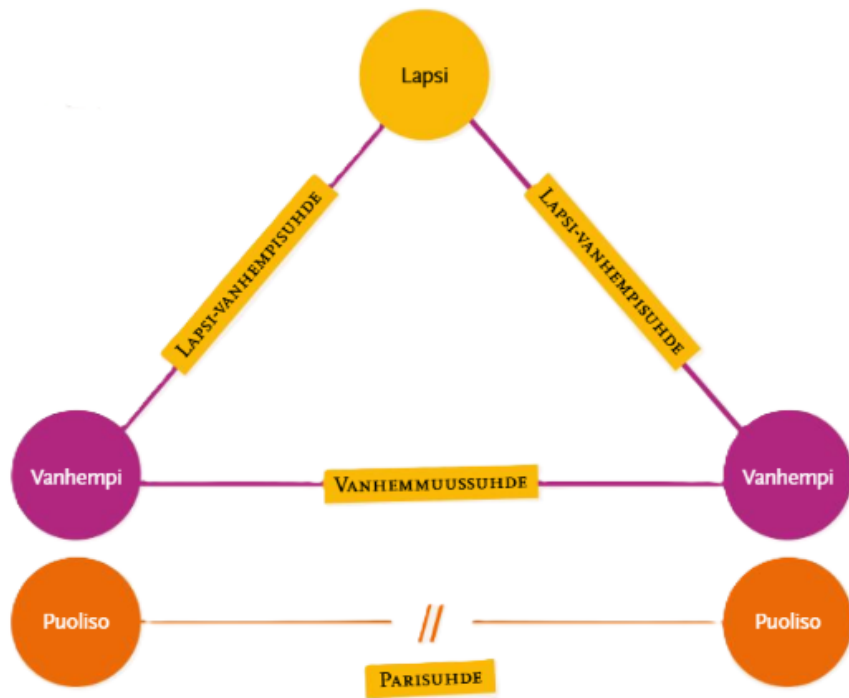
Avoin keskustelu ja yhteiset päätöksentekoprosessit voivat vähentää riitoja ja luoda lapsille turvallisen kasvuympäristön.

Vertaistuki ja perheohjelmat, jotka tarjoavat vanhemmille käytännön työkaluja, ovat myös hyödyllisiä. Tällaiset ohjelmat voivat auttaa vanhempia navigoimaan vaikeissa tilanteissa ja parantamaan yhteistyötään. Sosiaalinen tuki on tärkeä resurssi, joka voi vähentää stressiä ja parantaa perhesuhteita (Cindyn ym. :2020.)

Kaiken kaikkiaan onnistunut yhteistyövanhemmuus ei paranna vain lasten hyvinvointia, vaan se vahvistaa myös vanhempien välistä suhdetta. Kun vanhemmat oppivat työskentelemään yhdessä ja tukemaan toisiaan, he luovat lapsilleen turvallisen ja vakauden tunteen, joka on elintärkeää koko perheen hyvinvoinnille. Tällaisen ympäristön rakentaminen vaatii aikaa ja vaivannäköä, mutta se on lopulta lasten ja perheen etujen mukaista.

Yhteistyövanhemmuus on keskeinen tekijä lasten hyvinvoinnissa, erityisesti eron jälkeen. On tärkeää, että vanhemmat pystyvät työskentelemään yhdessä ja hallitsemaan mahdollisia konflikteja. Vanhempien tulisi ymmärtää omat roolinsa ja vastuunsa lasten kasvatuksessa sekä sitoutua kehittämään yhteisvanhemmuutta. Koulutus vanhemmuustaitojen, viestinnän ja konfliktinhallinnan alueilla voi todella auttaa. Työpajat tarjoavat vanhemmille mahdollisuuden ymmärtää toistensa näkökulmia ja löytää yhteisiä ratkaisuja, mikä on olennainen osa lasten kasvua. Avoin ja rehellinen keskustelu vähentää väärinkäsityksiä ja luo luottamusta vanhempien välille. Tämä vuorovaikutus on erityisen tärkeää, jotta lapset voivat kokea turvallisuutta ja vakautta. On myös tärkeää tukea perheiden resilienssiä, sillä se tarjoaa tarvittavat resurssit ja emotionaalisen tuen vaikeissa tilanteissa.

Kuvio 6 havainnollistaa, että vaikka parisuhde päättyy, vanhemmuus jatkuu. Tämä korostaa vanhemmuuden jatkuvuuden merkitystä tilanteissa, joissa vanhempien oma suhde ei enää toimi (Hietanen ym. 2019: 40)

Kuvio 6. Vaikka parisuhde päättyy, vanhemmuus jatkuu. (Hietanen ym. 2019: 40)

6.2 Luotettavuus

Kirjallisuuskatsauksen tutkimusten luotettavuuden arviointi oli keskeinen osa tutkimusta. Aineistoa hankittiin, analysoitiin ja raportoitiin huolellisesti. Artikkeleita valittiin tarkasti luotettavuuden varmistamiseksi, ja hyväksymis- sekä poissulkukriteerit määriteltiin ennen tiedonhaun aloittamista. Hakusanat valittiin huolellisesti ja tarkistettiin VESA-verkkosanastosta varmistaen, että haku kohdistui asianmukaisesti aiheeseen. Kirjaston informaattikon apua hyödynnettiin laajojen hakuja ja oikeiden hakusanojen käyttöä varten. Koska aiheesta oli saatavilla runsaasti teoreettista tietoa, kirjallisuuskatsauksen laadun varmistamiseksi mukaan valittiin ainoastaan vertaisarvioidut artikkelit.

Jos tutkimus toteutetaan hyvän tieteellisen menettelytavan mukaisesti, tieteellinen tutkimus voidaan pitää eettisesti hyväksyttävänä ja luotettavana. Rehellisyys, tarkkuus ja huolellisuus tutkimustyössä, tulosten kirjaamisessa ja esittämisessä, sekä muiden tutkijoiden työn kunnioittaminen viittaamalla heidän julkaisuihinsa oikealla tavalla ovat avaintekijöitä hyvän tieteellisen suorituksen syntymisessä (Keiski ym. 2023: 11).

Hyvän tieteellisen suorituksen tarkoitus on varmistaa, että tutkimusetiikka noudatetaan. Tutkimusetiikka tuo työlle selkeitä tavoitteita, minkä vuoksi työn tulee olla täsmällistä ja järjestelmällistä. Luotettavat ja läpinäkyvät tutkimusetiikka, vertailupohja ja tutkimusmenetelmä ovat olennaisia. Tavoitteena on tuottaa uutta tietoa, jota voidaan pitää tiedon muodossa, jossa aikaisempaa tietoa yhdistetään eri tavoin käyttökelpoiseksi tiedoksi. Kirjallisuushaun virheet saattavat johtaa opinnäytetyössä väärien johtopäätösten tekemiseen (Niela-Vilén & Kauhanen 2015: 31–35).

Tässä opinnäytetyössä on jatkuvasti tähdätty ylläpitämään korkeita tieteellisiä standardeja kaikissa vaiheissa mahdollisimman hyvin. Aineiston ja menetelmien keräämisessä on noudatettu huolellisia käytäntöjä. Opinnäytetyössä esitetty uusi tieto on tuotettu yhdistämällä aiempaa tietoa uudeksi ja käyttökelpoiseksi tiedoksi. Kirjallisuuden hakua on suoritettu jatkuvasti, ja johdonmukainen kirjallisuushaku sekä hyvän strategian luominen ovat keskeisiä opinnäytetyön uskottavuuden kannalta. Kirjallisuushakuja on tehty eri tietokannoista samoja hakusanoja ja niiden yhdistelmiä käyttäen.

6.3 Eettisyys

TENK (Tutkimuseettinen neuvottelukunta) on keskittynyt tutkimuseettisten periaatteiden edistämiseen ja valvontaan Suomessa. Vaikka TENK:n ohjeet on pääasiassa suunnattu tieteelliseen tutkimukseen, niitä voidaan soveltaa myös oppinäytetöihin, kuten opinnäytteisiin ja väitöskirjoihin. Tässä yhteydessä on tärkeää ottaa huomioon oppinäytetöiden erityispiirteet ja ohjeiden soveltaminen niihin. Eettisyys ja luotettavuus ovat keskeisiä tekijöitä myös oppinäytetöissä, ja ne vaikuttavat työn laatuun ja hyväksyttävyyteen (TENK 2023).

ARENE (Ammattikorkeakoulujen Rehtorineuvosto ry) on suomalainen ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto, joka on julkaissut lukuisia suosituksia ja ohjeita liittyen oppinäytetöihin ammattikorkeakouluissa. Nämä suositukset tarjoavat arvokkaita ohjeita oppinäytetöiden toteuttamiseen, rakenteeseen, arviointiin ja laatuun. On tärkeää huomioida, että suositukset voivat vaihdella eri ammattikorkeakoulujen välillä. Metropolian ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeisiin ja -suosituksiin on tutustuttu, ja ne tarjoavat yksityiskohtaista ja ajankohtaista tietoa opinnäytetyön kirjoittamisesta (Arene 2023).

Tässä opinnäytetyössä hyödynnettiin kirjallisuuskatsausta menetelmänä, mikä ei vaadi erillistä tutkimuslupaa tai eettisen toimikunnan hyväksyntää. Käytettävät aineistot olivat julkisesti saatavilla, eivätkä ne sisältäneet henkilökohtaisia tietoja tai arkaluontoista

sisältöä, mikä vähensi eettisiä huolia. Kirjallisuuskatsauksen avulla pystyttiin keskittymään olennaisiin tutkimustuloksiin ilman monimutkaisempia hallinnollisia esteitä.

Opinnäytetyössä ei myöskään ollut tarvetta rahoitukselle tai muille sidonnaisuuksille, mikä mahdollisti täyden keskittymisen tutkimuksen sisältöön ja laatuun. Tämä avasi mahdollisuuksia myös niille, jotka eivät välttämättä omaa taloudellisia resursseja laajempaan tutkimustyöhön.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston Arene ry:n (2019) laatimat ohjeet vilpin ehkäisemiseksi olivat keskeisiä tämän opinnäytetyön toteutuksessa. Kaikkien opinnäytetöiden, mukaan lukien tämä työ, tuli käydä läpi plagiointitunnistussysteemi ennen lopullista hyväksyntää. Tämä käytäntö varmistaa, että työn alkuperäisyys ja laatu ovat korkealla tasolla, mikä on tärkeää akateemisessa kontekstissa. (Arene 2019:7).

Alkuperäisyyden tarkastamiseksi käytettiin Turnitin Originality Check -ohjelmaa. Ohjelma vertaa opinnäytetyön sisältöä laajaan tietokantaan, joka on täynnä aikaisempia tutkimuksia ja julkaisuja. Tämän arviointimenettelyn avulla varmistettiin, että työ on ainitaatuinen ja täyttää akateemiset vaatimukset, mikä edistää sen hyväksyntää ja mahdollinen julkaisu tulevaisuudessa.

6.4 Johtopäätökset ja jatkotutkimusaiheet

Yhteistyövanhemmuus on keskeinen tekijä lasten ja vanhempien hyvinvoinnissa, erityisesti eron jälkeen. Ero voi olla lapsille henkisesti raskas kokemus, joka tuo mukanaan monenlaisia haasteita, kuten ahdistusta ja epävarmuutta. Tutkimukset osoittavat, että vanhempien välinen hyvä yhteistyö voi parantaa lasten kehitystä ja psykologista hyvinvointia merkittävästi. Kun vanhemmat pystyvät työskentelemään yhdessä, se luo lapsille turvallisen ympäristön, mikä auttaa heitä sopeutumaan muutoksiin ja kehittämään omia resilienssitaitojaan. Yhteisvanhemmuus ei hyödytä vain lapsia; se parantaa myös vanhempien elämänlaatua ja vähentää stressiä. Kun vanhemmat onnistuvat kommunikoimaan avoimesti ja tekemään yhteisiä päätöksiä, se vähentää konflikteja ja luo luottamusta. Tämä luottamus on erityisen tärkeää, sillä se auttaa vanhempia hallitsemaan eroon liittyviä haasteita ja löytämään yhdessä ratkaisuja, jotka tukevat lasten etua.

Äidin ja isän roolit ovat molemmat tärkeitä lasten kehityksessä. Isien aktiivinen osallistuminen voi parantaa lasten sosiaalisia taitoja ja tunneälyä. On tärkeää tunnustaa, että

molempien vanhempien osallistuminen on avaintekijä lasten hyvinvoinnissa. Resilienssi, eli kyky selvitä vaikeista ajoista, on myös olennainen osa perheen hyvinvointia. Vanhempien on tärkeää luoda ympäristö, jossa lapset kokevat turvallisuutta ja tukea. Tällainen ympäristö auttaa lapsia kehittämään omia selviytymistaitojaan ja sopeutumaan elämän haasteisiin.

Kehittämisehdotukset

Jatkotutkimusaiheita ovat muun muassa:

- Yhteistyövanhemmuuden käytäntöjen kehittäminen: On tärkeää selvittää, mitkä käytännöt tukevat parhaiten vanhempien välistä yhteistyötä eron jälkeen. Voittaisiin kehittää työkaluja ja resursseja, jotka auttavat vanhempia navigoimaan eron tuomissa haasteissa. Esimerkiksi työpajat, joissa vanhemmat voivat oppia käytännön taitoja, kuten tehokasta viestintää, voisivat olla hyödyllisiä.
- Isien osallistumisen vaikutus: Syvällisempi tutkimus isien roolista ja osallistumisesta voisi paljastaa, miten isien aktiivinen rooli vaikuttaa lasten kehitykseen ja mitä esteitä heidän osallistumiselleen saattaa olla. Tämä voisi avata uusia näkökulmia isien tuen merkitykselle.
- Koulutusohjelmien vaikutus: On tarpeen tutkia, miten vanhemmuus- ja kommunikaatiokoulutukset vaikuttavat vanhempien yhteistyöhön ja lasten käyttäytymiseen. Tämä voisi auttaa ymmärtämään, mitkä koulutusohjelmat tuottavat parhaita tuloksia.
- Perhesuhteiden merkitys: Tutkimus perhesuhteiden dynamiikasta voisi selvittää, miten vanhempien väliset suhteet tukevat lasten kehitystä ja hyvinvointia. Tämä voisi tarjota arvokasta tietoa siitä, miten perhesuhteet voivat vaikuttaa lasten kykyyn luoda omia suhteitaan.
- Pitkäaikaisvaikutukset: On tärkeää selvittää, miten eri yhteisvanhemmuuden käytäntöjen vaikutukset näkyvät lasten elämän eri vaiheissa. Tämä voisi auttaa ymmärtämään, kuinka lapsuudessa opitut taidot ja kokemukset vaikuttavat myöhempään elämään.

Yhteenvetona voidaan todeta, että yhteistyövanhemmuus on elintärkeää sekä lasten että vanhempien hyvinvoinnille. Sen onnistuminen ei ainoastaan paranna lasten

elämänlaatua, vaan myös auttaa vanhempia kehittämään kestäviä suhteita toisiinsa. Tällainen yhteistyö luo perheelle turvallisen ja tukevan ympäristön, mikä on tärkeää koko perheen hyvinvoinnille. Kun vanhemmat työskentelevät yhdessä, he luovat perustan, joka tukee lasten kehitystä ja hyvinvointia nyt ja tulevaisuudessa.

Lähteet

Airio, Ilpo 2016. Miten ensisynnyttäjien siviilisäätö vaikuttaa eroriskiä. Teoksessa: HAA-TAJA, Anita

Arene ry. 2019. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry. 2019. < <https://arene.fi/julkaisut/raportit/opinnaytetoiden-eettiset-suositukset/> > Viitattu 18.8.2023.

Böök, M. L., & Terävä, J. 2022. ”Yhteisvanhemmuus – sehän olisi aivan mahtavaa, jos se toimisi!” Eron-neiden isien ja äitien puhetta yhteistyöstä ja vanhemmuudesta. Kasvun tuki -aikakauslehti, 2(1). <https://doi.org/10.61259/kt.128818>

Bavagnoli, A. (2023). Co-Parenting and Dysfunctional Parenting: A Systematic Review. *Maltrattamento e Abu*

Dicu, A. (2023). The Co-Parenting Experience in the Dissociated Space of Children with Separated Par-ents.

Elo, S., Kääriäinen, M., Kanste, O., Pölkki, T., Utriainen, K., & Kyngäs, H. 2014. Qualitative content analysis: A focus on trustworthiness. *SAGE Open*, 4(1), < <https://journals.sagepub.com/doi/epub/10.1177/2158244014522633> > Viitattu 16.8.2023

Elo, Satu & Kajula, Outi & Tohmola, Anniina & Kääriäinen, Maria 2022. Laadullisen sisällönanalyysin vaiheet ja eteneminen. *Hoitotiede* 34 (4). 215–225. <<https://journal.fi/hoitotiede/article/view/128987/78028>>. Viitattu 19.12.2024.

Forcada-Guex, M., Pierrehumbert, B., Borghini, A., Moessinger, A., & Muller-Nix, C. (2006). Early dyadic patterns of mother-infant interactions and outcomes of prematurity at 18 months. *Pediatrics*, 118(1), e107-14.

Feinberg, M. E. 2003. The internal structure and ecological context of coparenting: a framework for re-search and intervention. *Parenting, Science and Practice* 3 (2), 95–131. DOI:10.1207/S15327922PAR0302_01

Ferraro, S. J. 2016. The impact of divorce and post-divorce conflict on young adults' relationship satisfaction and conflict resolution styles. (Doctoral dissertation). University of Alabama.

Francia, E. 2015. Co-parenting: The relationship between co-parenting, parenting style, and child behavior outcomes in divorced and non-divorced families. (Doctoral dissertation). University of Southern California.

Fink, A. (2014). *Conducting Research Literature Reviews: From the Internet to Paper*. Sage Publications.

Goffin, K. C., Boldt, L. J., & Kochanska, G. (2018). A Secure Base from which to Cooperate: Security, Child and Parent Willing Stance, and Adaptive and Maladaptive Outcomes in two Longitudinal Studies. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 46(2), 239-252.

Grant, M. J., & Booth, A. 2009. A typology of reviews: an analysis of 14 review types and associated methodologies. *Health Information & Libraries Journal*, 26(2), 91-108.

Graneheim, U. H., & Lundman, B. 2004. Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse education today*, 24(2), 105-112. <<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/14769454/>> Viitattu 16.10.2023

Hock, R.M. & Moraadian, J.K. (2013). Defining coparenting for social work practice: a critical interpretive synthesis. *Journal of Family Social Work* 16, 414–331. <https://doi.org/10.1080/10522158.2013.795920>

Hietanen, Päivi & Keinonen Vesa 2019. Yhteistyövanhemmuuden käsikirja: Ensi- ja turvakotien liitto < https://issuu.com/ensi-jaturvakotienliitto/docs/yhteistyovanhemmuus._yhteistyovanhe> Viitattu 20.8.2024

Heikinheimo, Kirsi 2017-09-22. Näe mut! Se mej!- Miten ero vaikuttaa lapseen? [video] [Viitattu 2023-06-10.] Saatavilla: https://www.youtube.com/watch?v=S2HBZ_u3aOs

Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. 2005. Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative health research*, 15(9), 1277-1288<https://www.researchgate.net/publication/7561647_Three_Approaches_to_Qualitative_Content_Analysis> Viitattu 15.6.2023

Hoitotyön tutkimussäätiö HOTUS. Tutkimusten arviointikriteeristöt (JBI) <<https://hotus.fi/kansainvalinen-yhteistyo/jbi-keskus/tutkimusten-arviointikriteeristot-jbi/>> Viitattu 28.7.2024.

Johansson, Kirsi & Axelin, Anna & Stolt, Minna & Ääri, Riitta-Liisa 2007. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. A: 51/2007.

Kangasniemi, Mari & Pölkki, Tarja 2016. Aineiston käsittely: Kirjallisuuskatsauksen ydin. Teoksessa Stolt, Minna & Axelin, Anna & Suhonen, Riitta (toim.) 2016. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitoksen julkaisuja tutkimuksia ja raportteja. 2. korjattu painos. Sarja a73. Turku 2016. 80–92.

Kauppinen, N. Eronjälkeinen selviytyminen ja onnistunut yhteistyö eroperheiden tarinoissa. Lisensiaatintutkimus. Turun yliopisto. 2013.

Kochanska, G., Woodard, J., Kim, S., Koenig, J. L., Yoon, J. E., & Barry, R. A. (2010). Positive socialization mechanisms in secure and insecure parent child dyads: Two longitudinal studies. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 51(9), 998–1009. <https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2010.02238.x>

Keiski, R.; Hämäläinen, K.; Karhunen, M.; Löfström, E.; Näreaho, S.; Varantola, K., Spoofo, S.; Tarkiainen, T.; Kaila, E.; Minna, A. 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan HTK-ohje 2023. Helsinki 2023. Saatavilla: https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

Kristeri, I. (2018). Näe minut. Vanhemmuus ja lapsen kohtaaminen. BoD – Books on Demand.

Kyngäs, Helvi & Mikkonen, Kristina & Kääriäinen, Maria 2020. The Application of Content Analysis in Nursing Science Research. E-Kirja. Springer.

Niela-Vilén H. & Kauhanen L. 2015. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto: Hoitotieteen laitoksen julkaisuja. Tutkimuksia ja raportteja. Sarja A:73.

Nurmi, J-E., Ahonen, T., Lyytinen, H., Lyytinen, P., Pulkkinen, L., & Ruoppila, I. (2014). Ihmisen psyko-loginen kehitys (5. uud. p.). PS-kustannus

Nurmiranta, H., Leppämäki, P., & Horppu, S. (2012). Kehityspsykologiaa – lapsuudesta vanhuuteen (p.4). Kirjapaja

Nurmiranta, H., Leppämäki, P., & Horppu, S. (2014). Kehityspsykologiaa – lapsuudesta vanhuuteen (p.5). Kirjapaja.

Nyström, K., & Ohrling, K. (2004). Parenthood experiences during the child's first year: literature review. *Journal of Advanced Nursing*, 48(3), 247-257.

Linnavuori, H. 2007. Lasten kokemuksia vuoroasumisesta. Jyväskylä: Jyväskylä University Printing House.

Linberg, M., Louheranta, O., Mustonen, K., Salo, O. & Stenius, J. Psykoterapeuttinen hoitossuhde. Tal-linna 2015. Kustannus oy Duodecim.

Page, MJ. & McKenzie, JE. & Bossuyt, PM & Boutron, I & Hoffmann, TC & Mulrow, CD. ym. 2021 The PRISMA 2020 statement: an updated guideline for reporting systematic reviews. *BMJ* 2021;372:n71.

Pope, C., Mays, N., & Popay, J. (2007). Synthesizing qualitative and quantitative health evidence: a guide to methods. Open University Press.

Peters, M. D., Godfrey, C. M., Khalil, H., McInerney, P., Parker, D., & Soares, C. B. (2015). Guidance for conducting systematic scoping reviews. *International journal of evidence-based healthcare*, 13(3), 141-146.
<https://journals.lww.com/ijebh/fulltext/2015/09000/guidance_for_conducting_systematic_scoping_reviews.5.aspx > Viitattu 28.7.2023.

Pires, A. (2021). The role of parenting styles and coparenting in children's post-divorce adjustment. *Journal of Child and Family Studies*, 30(6), 1607-1620.

Pojjula, Soili 2016. Lapsi ja kriisi: Selviytymisen tukeminen (3. uudistettu painos.). Kirjapaja.

Pulkkinen, L. (2022). Lapsen hyvinvointi alkaa kodista. PS-kustannus

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Opetusjulkaisuja 62. Julkisjohtaminen 4. Vaasan yliopisto. Vaasa. Viitattu 20.10.2024. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-349-3>

Sinkkonen, J. & Kalland, M. 2011. Varhaislapsuuden tunnesiteet ja niiden suojeleminen.

Sinkkonen, J. 2018. Kiintymyssuhteet elämänkaareissa (1. laitos.). Duodecim.

Stolt, Minna & Axewlin, Anna & Suhonen, Riitta 2015. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turun yliopisto: Hoitotieteenlaitoksen julkaisuja tutkimuksia ja raportteja. A:73/2015.

Stolt, M., Axelin A., Suhonen R. 2015. Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä. Turku: Juvenes Print.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2023. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkauseräilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. 1. Painos. Helsinki. < <https://tenk.fi/fi/ohjeet-ja-aineistot/julkaisusarja> > . Viitattu 20.10.2023.

Terveyskirjasto. (22.10.2020). Kiintymyssuhdemallit. Saatavilla 15.6.2023. <https://www.terveyskirjasto.fi/odk00026>

Terävän, Johanna & Böök, Marja Leena. 2019. Yhteistyövanhemmuuden käsikirja: Ensi- ja turvakotien liitto < https://issuu.com/ensi-jaturvakotienliitto/docs/yhteistyovanhemmuus._yhteistyovanhe> Viitattu 20.10.2023

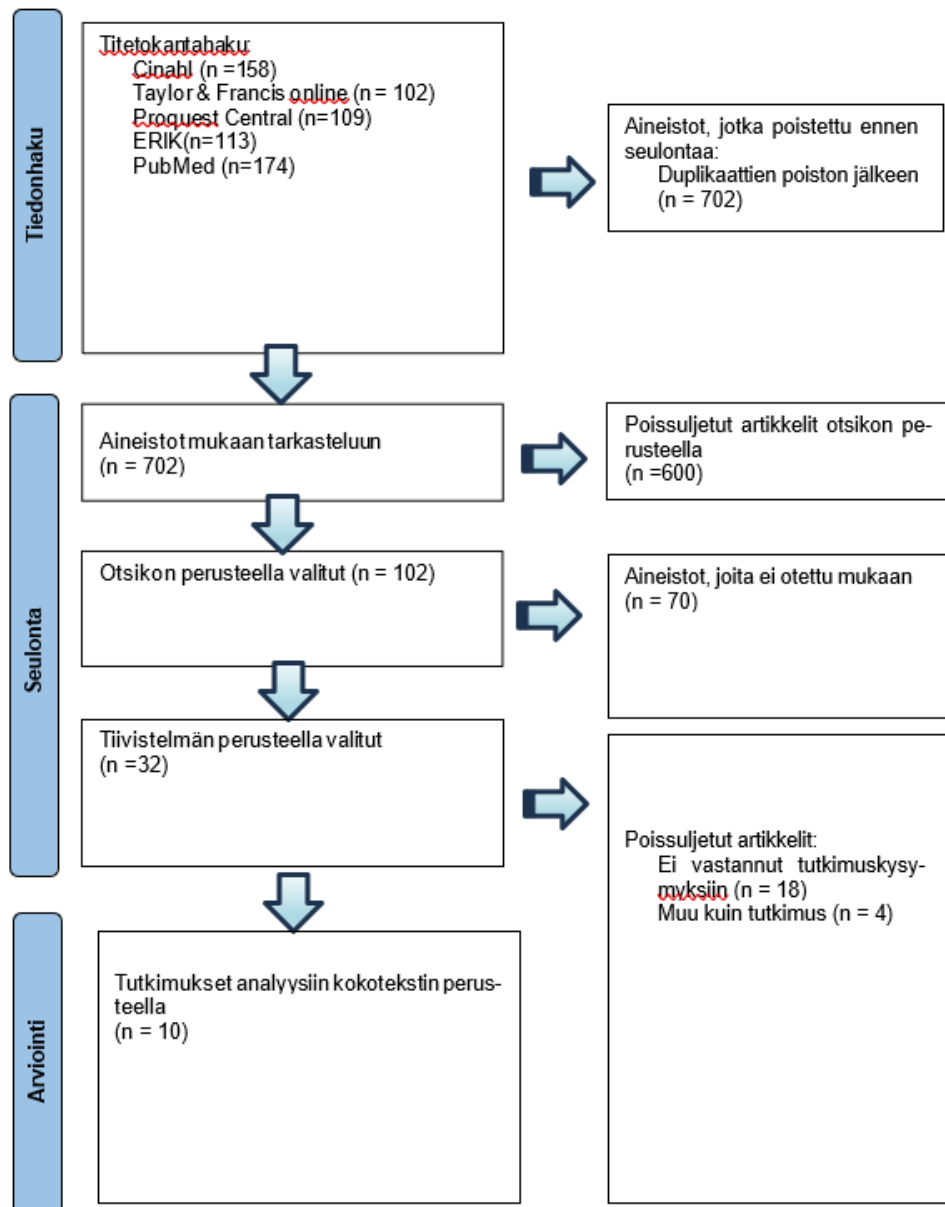
Tuomi, Jouni & Sarajärvi Anneli 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli 2013. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Kustannusosakeyhtiö Tammi Helsinki.

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. E-kirja. 4. uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus WSOYpro.

Xiao, X., & Loke, A. Y. (2021). The effects of co-parenting and intergenerational co-parenting on postpartum outcomes: A systematic review. *International Nursing Review*, 68(2), 220-231.

Tutkimusaineiston Haku Flow-Kaaviota mukailien

Kuvio 7. Aineiston hakuprosessin Flow-kaavio (Page ym. 2021 mukailien)

Taulukko 4: Kirjallisuuskatsaukseen valitut tutkimusartikkelit (n=10)

Nro	Tekijät, vuosi, maa	Artikkelin nimi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimuksen kohde ja ympäristö	Menetelmä ja aineistonkeruu	Keskeiset tulokset ja johtopäätökset	JBI laadunarviointi pisteytys
1.	Fengqing Zhao, Haomeng Wu, Yixuan Li, Huiifang Zhang ja Jie Hou. 2022, Kiina	The Association between Coparenting Behavior and Internalizing/Externalizing Problems of Children and Adolescents: A Meta-Analysis	Selvittää yhteyttä vanhempien yhteishuoltokäytännön ja lasten sisäisten ja ulkoisten ongelmien välillä sekä mahdollisia tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa näihin yhteyksiin.	Tutkimuksessa tarkasteltiin lasten ja nuorten sisäisiä ja ulkoisia ongelmia, ja se toteutettiin meta-analyysinä, joka käsitti 93 tutkimusta ja 41 207 osallistujaa.	Tutkimuksessa käytettiin meta-analyysia 93 eri tutkimuksesta, joissa tarkasteltiin vanhempien yhteishuoltokäytännön ja lasten sisäisten ja ulkoisten ongelmien välistä yhteyttä.	Tutkimus osoitti, että vanhempien yhteishuoltokäytännöllä oli merkittävä yhteys lasten ulkoisiin ja sisäisiin ongelmiin. Yhteistyö, konflikti, kilpailu ja kolmioituminen olivat merkittävässä yhteydessä sekä ulkoisiin että sisäisiin ongelmiin. Tulokset autoivat tiivistämään aiempia tutkimuksia ja tarjosivat empiirisen perustan yhteydelle vanhempien yhteishuoltokäytännön ja lasten ulkoisten/sisäisten ongelmien välillä.	Tarkistus meta-analyysi 10/10
2.	Baocheng Pan, Youli Wang, Chengli Zhao, Jiakuan Miao, Yizhao Gong, Eowen Xiao & Yan Li. 2024, Kiina	Co-parenting, parental competence and problem behaviours in children: examining differential parental roles	Tutkimuksen tarkoituksena oli tutkia vanhempien yhteisvanhemmuuden, vanhemmuuden kompetenssin ja lapsen ongelmakäyttäytymisen monimuotoista dynamiikkaa kehittääkseen tehokkaita interventioita	Tutkimus toteutettiin 407 vanhempi-lapsi-parin otoksella Shanghaissa, Kiinassa.	Tutkimuksessa tutkittiin vanhempien yhteisvanhemmuuden, vanhempien kompetenssin ja lapsen ongelmakäyttäytymisen välistä suhdetta. Aineistonkeruu tehtiin vanhempien ja lasten havainnointien sekä kyselylomakkeiden avulla	Tutkimuksen tulokset osoittivat, että äidin tai isän havaittu yhteisvanhemmuus ei ennustanut lapsen ongelmakäyttäytymistä suoraan. Sen sijaan äidin vanhemmuuden kompetenssi toimi merkittävänä välittäjänä äidin havaitun yhteisvanhemmuuden ja lapsen ongelmakäyttäytymisen välillä. Isän vanhemmuuden kompetenssi ei puolestaan välittäjänä isän havaitun yhteisvanhemmuuden ja lapsen käyttäytymisen välillä samalla tavalla. Tutkimus korostaa äitien merkittävää roolia pääasiallisina hoitajina perheen dynamiikan ja lapsen tulosten muovaajina.	Tarkistus, Poikkileikkaustutkimus 5/9

Nro	Tekijät, vuosi, maa	Artikkelin nimi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimuksen kohde ja ympäristö	Menetelmä ja aineistonkeruu	Keskeiset tulokset ja johtopäätökset	JBI laadunarviointi pisteytys
3.	Mónica Pires ja Mariana Martins 2021, Portugali	Parenting Styles, Coparenting, and Early Child Adjustment in Separated Families with Child Physical Custody Processes Ongoing in Family Court	Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää eronneiden vanhempien jälkieroonjäämisen hyvinvointiin vaikuttavat tekijät, erityisesti keskitettyjen jälkieroonjäämisen hoitojärjestelyjen ja vanhempien elämäntyytyväisyyden väliseen suhteeseen. Tutkimuksessa tarkasteltiin myös sitä, voivatko hyvät yhteisvanhemmuuslaatu ja interparentaalisen konfliktin esiintymistiheys selittää tätä suhdetta.	Tutkimuksen kohderyhmänä oli 207 portugalilaista vastikään eronneiden vanhempaa (50,2 % äitejä / 49,8 % isiä), joilla oli yksinomainen tai jaettu (49,8 % / 50,2 %) fyysinen huoltajuusprosessi käynnissä tuomioistuimessa.	Vanhemmat täyttivät Vanhemmuuden Tyyli -kyselylomakkeen - Vanhempien raportti, Yhteisvanhemmuuden kyselyn ja Vahvuudet ja Vaikeudet -kyselyn. Vanhemmuuden ja yhteisvanhemmuuden moderaatioanalyysit lapsen sopeutumisen ennustamiseksi testattiin kahdelle ryhmälle (2/3-vuotias lapsi > 3-vuotias lapsi) ja osoittivat hyvän sovituksen, minkä jälkeen tehtiin moniryhmäinen teianalyysi samankaltaisuuksilla	Tulokset viittaavat siihen, että ankara kasvatus ja vanhempien välinen konflikti ja kolmioidraama ennustavat huonoa varhaista lapsen sopeutumista. Kesken oleva huoltajuusprosessi voi lisätä vanhempien välistä konfliktia. Perheen ainutlaatuinen toiminta, kasvatus ja konfliktit tulisi ottaa huomioon nuorten lasten huoltapäätöksissä erityisen stressaavassa ajanjakossa, jolloin vanhemmuusprosessi on edelleen kesken ja konflikti voi lisääntyä lapsen edun mukaisesti ja edistää terveellistä kehitystä.	Tarkistus poikkileikkaustutkimus 8/10
4.	Lara Augustin 2023, Saksa	Post-separation Care Arrangements and Parents' Life Satisfaction: Can the Quality of Co-parenting and Frequency of Interparental Conflict Explain the Relationship?	Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää eronneiden vanhempien jälkieroonjäämisen hyvinvointiin vaikuttavat tekijät, erityisesti keskitettyjen jälkieroonjäämisen hoitojärjestelyjen ja vanhempien elämäntyytyväisyyden väliseen suhteeseen. Tutkimuksessa tarkasteltiin myös sitä, voivatko hyvät yhteisvanhemmuuslaatu ja interparentaalisen konfliktin esiintymistiheys selittää tätä suhdetta.	Tutkimuksen kohteena oli 1104 Saksassa asuvaa vanhempaa, jotka harjoittivat joko yksinomaista fyysistä huoltajuutta (SPC) tai yhteistä fyysistä huoltajuutta (JPC).	Tutkimuksessa käytettiin Saksassa toteutettua Family Models in Germany (FAMOD) -tutkimusta. Rakenteellisia yhtälömallinnuksia arvioitiin analyysinäytteelle 1104 asuin-kumppanivanhemmasta, jotka harjoittivat joko SPC:tä tai JPC:tä.	Tutkimuksen tulokset osoittivat, että JPC:tä harjoittaneet vanhemmat kokivat keskimäärin enemmän elämäntyytyväisyyttä kuin SPC:tä harjoittaneet vertaisensa. Kuitenkin ottaen huomioon yhteisvanhemmuuden laadun ja interparentaalisen konfliktin tiheyden, tutkimus osoitti, että suora suhde jälkieroonjäämisen hoitojärjestelyjen ja elämäntyytyväisyyden välillä ei enää ollut merkitsevää. Sen sijaan JPC:n harjoittaminen oli merkittävästi yhteydessä parempaan yhteisvanhemmuuteen ja vähäisempään interparentaaliseen konfliktiin, kun taas nämä kaksi tekijää olivat positiivisesti yhteydessä elämäntyytyväisyyteen.	Tarkistus lista 6/10

5.	Sven Alexander Brocker, Anja Steinbach ja Lara Augustin 2023, Saksa	Parent-child Discrepancies in Reporting Children's Mental Health: Do Physical Custody Arrangements in Post-separation Families Matter?	Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää vanhempien ja lasten raporttien mahdolliset eroavaisuudet lasten mielenterveysongelmien ilmoittamisessa eronneissa perheissä, joissa on erilaiset fyysiset huoltajajärjestelyt.	Tutkimuksen kohderyhmänä olivat eronneiden perheiden vanhemmat ja 9-17-vuotiaat lapset Saksassa.	Tutkimuksessa käytettiin tietoja Saksan Perhepäineellistä (pairfam). Käytettiin multinomiaalista logistista regressiota ja monitasoista sekoitettua vaikutuksen malleja. Tutkimukseen osallistui 786 vanhempi-lapsi-paria, jotka olivat osa 622 perhettä.	Fyysiset huoltajajärjestelyt vaikuttavat lasten mielenterveyteen eri tavoin riippuen siitä, käytetäänkö lasten vai vanhempien tietoja. Vanhempien mielenterveys ja vanhempi-lapsisuhteen laatu näyttävät olevan merkittävämpiä tekijöitä eroavaisuuksien ymmärtämisessä kuin fyysiset huoltajajärjestelyt.	Tarkistuslistasta poikkileikkaustutkimus 8/8
----	---	--	---	--	---	--	--

Nro	Tekijät, vuosi, maa	Artikkelin nimi	Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimuksen kohde ja ympäristö	Menetelmä ja aineistonkeruu	Keskeiset tulokset ja johtopäätökset	JBI laadunarviointi pisteisyys
6.	Sabine Walper, Christine Entleiner-Phleps, ja Alexandra N. Langmeyer 2021, Saksa	Shared Physical Custody After Parental Separation: Evidence from Germany	Tutkia ja tarjota näyttöä ja todisteita jaettujen fyysisten huoltajajärjestelyjen (shared physical custody) vaikutuksista Saksassa vanhempien eron jälkeen	Tutkimuksen kohteena ovat jaetut fyysiset huoltajajärjestelyt Saksassa vanhempien eron jälkeen.	Tutkimuksessa käytettiin "Growing Up in Germany" -aineistoa, joka kattoi yli 25 000 henkilöä syntymästä 32 vuoteen asti. Aineisto kerättiin puhelinhaastattelulla, joissa vanhemmilta pyydettiin tietoja alle 17-vuotiaiden eronneiden lasten tilanteesta. Lopulliseen otokseen valittiin 1042 lasta (53,4% poikia, 46,6% tyttöjä, keski-ikä 10,54 vuotta), joista 65,8% äideistä ilmoitti olevansa yhteishuoltajuudessa isän kanssa	Tutkimuksen keskeiset tulokset osoittavat, että jaettu fyysinen huoltajuus oli harvinaista, kun taas suurin osa eronneista vanhemmista ylläpiti kontaktia ulkomailta asuvaan isään. Huoltajuuden järjestelyihin vaikuttivat isän asuinpaikan etäisyys, vanhempien yhteistyön laatu, sosioekonomiset tekijät kuten äidin koulutus ja työllisyystilanne sekä lasten ikä. Korkea yhteistyö vanhempien välillä edisti jaetun fyysisen huoltajuuden ja kontaktin säilyttämistä isään. Johtopäätöksenä voidaan todeta, että huoltajuuden järjestelyissä on monia tekijöitä, jotka vaikuttavat siihen, miten eronneet vanhemmat jakavat vastuunsa lapsistaan. Yhteishuollon vähäisyys korostaa sitä, että monet vanhemmat eivät toteuta jaetua fyysistä huoltajuutta eron jälkeen. Isän asuinpaikan etäisyys näyttää olevan merkittävä tekijä jaettua fyysistä huoltajuutta harkittaessa. Vanhempien välinen yhteistyö ja kommunikaatio ovat avainasemassa ja voivat edistää jaetun huoltajuuden toteutumista.	Tarkistuslista poikkileikkaustutkimukselle 7/10
7.	Cindy Eira Nunes, Yves de Roten, Nahema El Ghaziri, Nicolas Favez, Joëlle Darwiche 2020, Belgia	Co-Parenting Programs: A Systematic Review and Meta-Analysis	Tutkimuksen tarkoituksena oli antaa yleiskuva yhteisvanhemmuuden tehokkuudesta lapsen sopeutumiseen, vanhempien hyvinvointiin ja yhteisvanhemmuuden, romanttisten suhteiden sekä vanhemman ja lapsen suhteiden laatuun liittyvissä tuloksissa.	Tutkimuksen tarkoituksena arvioitiin useita yhteisvanhemmuusohjelmia ja niiden vaikutuksia perheen kokonaisvointiin. Aikaisemmin näiden ohjelmien tehokkuutta ei ollut arvioitu.	Tutkimus kattoi 38 artikkelia, jotka vastasivat 27 satunnaistetun kontrolloitua tutkimusta ja esittelivät 23 ohjelmaa. Tutkijat suorittivat meta-analyysin arvioidakseen yhteisvanhemmuusohjelmien tehokkuutta ja tarkastelivat ohjelmia tunnistakseen tekijöitä, jotka saattavat edistää niiden tehokkuutta	Tulokset tukivat pientä mutta merkittävää vaikutusta yhteisvanhemmuusohjelmilla vanhempien hyvinvoinnin ja yhteisvanhemmuuden sekä romanttisten suhteiden laatuun liittyviin tuloksiin. Johtopäätöksenä todettiin, että ohjelmilla on lisäarvoa sekä haavoittuville perheille että perheille, joilla ei näytä olevan merkittäviä vaikeuksia.	Tarkistus meta-analyysi 10/10

8.	Jingjing Zhu, Shuhui Xiang, Yan Li 2024, Kiina	Mothers' Perceived Co-Parenting and Preschooler's Problem Behaviors: The Mediating Role of Maternal Parenting Stress and the Moderating Role of Family Resilience	Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää äitien kokeman yhteishuoltajuuden ja esikoululaisen ongelmakäyttäytymisen välisen suhteen välittävä rooli äidin vanhemmuusstressissä sekä tarkastella, miten perheen resilienssi vaikuttaa tähän dynamiikkaan.	Tutkimuksen kohde oli 3–6-vuotiaiden lasten äidit Shanghaissa, Kiinassa. Tutkimus keskittyi yhteishuoltajuuteen, perheen resilienssiin, vanhemmuusstressiin ja lasten käyttäytymiseen.	Aineistonkeruu toteutettiin yksityiskohtaisen kyselyn avulla, johon osallistui 1279 3–6-vuotiaan lapsen äitiä Shanghaista. Analyysissä käytettiin SPSS 26 -ohjelmaa alustaviin testeihin ja Hayes PROCESS -makroa SPSS 23.0 -ohjelmassa edistyneempään analyysiin, käyttäen bootstrap-menetelmiä välittävien ja moderovien vaikutusten arviointiin	Analyyssi osoitti, että äidin vanhemmuusstressi välittää yhteishuoltajuuden ja lasten ongelmakäyttäytymisen välistä suhdetta. Erityisesti epäsuotuisa yhteishuoltajuus tai vähäinen tuki yhteishuoltajuudessa lisäsi äidin stressiä, mikä puolestaan lisäsi lasten ongelmakäyttäytymistä. Perheen resilienssin havaittiin moderovan tätä suhdetta, lieventäen epäsuotuisan yhteishuoltajuuden vaikutusta äidin stressiin. Korkea perheen resilienssi liittyi matalampaan vanhemmuusstressiin riippumatta yhteishuoltajuuden laadusta. Johtopäätökset: Tulokset korostavat perheen resilienssin ja tukevan yhteishuoltajuuden tärkeyttä vanhemmuusstressin lieventämisessä ja lasten ongelmakäyttäytymisen vähentämisessä. Tuloksilla on käytännön merkitystä perhekeskeisten interventioiden ja politiikkojen kehittämisessä perheen resilienssin ja yhteishuoltajuustaitojen vahvistamiseksi	Tarkistuslista Kvalitatiivinen tutkimus 10/10
9.	Tianqi Qiao, Liqun Wang, Jingyi Chang, Xiuzhen Huang, Xinxin Wang, Pingzhi Ye 2024, Kiina	The Effect of Paternal Co-Parenting on Preschool Children's Problem Behaviors: The Chain-Mediating Role of Maternal Parenting Burnout and Psychological Aggression	Tutkia isän yhteisvanhemmuuden vaikutusta esikoululaislasten ongelmakäyttäytymiseen sekä äidin vanhemmuuden loppuunpalamisen ja psykologisen aggressiion välittäviä vaikutuksia.	1164 esikoululaisen lapsen äidille Guangdongin maakunnassa Kiinassa.	Tutkimuksessa käytettiin henkilö-tietolomaketta ja neljää asteikkoa kyselylomakkeiden täyttämiseen. Kerätyt tiedot analysoitiin SPSS 22.0:lla.	Keskeiset tulokset: Isän yhteisvanhemmuus korreloi positiivisesti esikoululaislasten ongelmakäyttäytymiseen. Äidin vanhemmuuden loppuunpalamisen, äidin psykologisen aggressiion sekä näiden yhteisvaikutus välittivät isän yhteisvanhemmuuden vaikutusta lasten ongelmakäyttäytymiseen. Johtopäätökset: Äidin vanhemmuuden loppuunpalamisella ja psykologisella aggressiolla on välittäjä rooli isän yhteisvanhemmuuden ja esikoululaislasten ongelmakäyttäytymisen välillä. Tutkimus tarjoaa näyttöä isien tärkeistä rooleista lasten kehityksessä ja ehdottaa interventioiden kehittämistä ongelmakäyttäytymiseen liittyen.	Tarkistuslista poikkeuksellisesti 9/10
10.	Diogo Lameira ja Bárbara Figueiredo 2015, Portugal	Coparenting after marital dissolution and children's mental health: a systematic review	Tutkimuksen tarkoituksena oli tiivistää empiiristen tutkimusten keskeiset tulokset, jotka koskivat lasten ja nuorten mielenterveyden ja yhteishuoltajuuden välisen yhteyden eronneiden vanhempien tilanteissa.	Tutkimuksen kohde oli lasten ja nuorten mielenterveys sekä yhteishuoltajuus eronneiden vanhempien tilanteissa.	Tutkimusaineisto kerättiin PsycInfo, PubMed ja Web of Knowledge -tietokannoista vuosilta 2000–2014. Valitut artikkelit mittasivat psykometrisesti validoituja työkaluja käyttäen vähintään yhtä mielenterveyden indikaattoria ja yhtä yhteishuoltajuuden ulottuvuutta eronneiden vanhempien otoksissa.	Keskeiset tulokset ja johtopäätökset Katsauksen perusteella 933 seuloitusta artikkelista 11 täytti valintakriteerit. Merkittäviä positiivisia yhteyksiä löydettiin yhteishuoltajuuden konfliktin ja käytösongelmien sekä ahdistuksen, masennuksen ja somatisaation oireiden välillä. Lisäksi havaittiin merkittäviä positiivisia yhteyksiä muiden yhteishuoltajuuden ulottuvuuksien (yhteishuoltajuuden tuki, yhteistyö ja sopimus), yleisen mielenterveyden, itse-tunnon ja akateemisen suorituskyvyn välillä.	